



Op 12 april 1909 werd de jongste zoon van boer v.d. Linden in Cillaarshoek / Maasdam geboren. Hij had drie broers en een zus.

....“Een zee aan melk en emoties”.... het verhaal van melk, Maasdam en meer!

Ze noemden hem Gerrit. Deze Gerrit (1909-1984) zou de grondlegger en oprichter worden van de melkfabriek in Maasdam.

1932-2004

.... “Een zee aan melk en emoties”



....“Een zee aan melk
en emoties”.... het verhaal
van melk, maasdam en meer!



Colofon

Deze uitgave is samengesteld door:

Jan van der Beek

Piet van Bommel

Diana van Kätwijk

Ben Steenhorst

Jan van der Velden

Hoofdstuk Logistiek:

Cees in 't Veld

Tekstcorrectie:

Yvonne van Bommel

Ontwerp en lay-out

Yvonne Hartman

[fonz]design - Maasdam

Drukwerk

Drukkerij Gerard van den Herik

's-Gravendeel

Met dank aan:

Het zuivelmuseum 'de Melkmaten'

... en vele anderen...

Maasdam, oktober 2004

Voorwoord

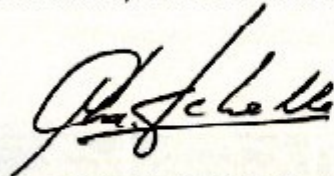
De huidige nieuwbouw in Maasdam is bijna het eindpunt van alle samenvoegingen c.q. fusies van zuivelfabrieken in Zuid-Holland,

Dit leidde ertoe dat de gedachte ontstond om vanaf de oprichting tot nu, een en ander samen te vatten in het mooie boek dat voor u ligt.

Voor deze uitgave is veel werk verricht door een team van medewerkers en oud-medewerkers teneinde een zo goed mogelijk beeld te geven van de geschiedenis.

Tijdens de opstart van de nieuwe fabriek, die plaatsvindt wanneer dit boek verschijnt, is het welhaast merkbaar en voelbaar dat dit een doorstart is naar een nieuwe periode. De uitdaging is groot! In de hoop dat navolgend verslag de geschiedenis eer aandoet, verblijf ik met vriendelijke groet.

Maasdam, 1 oktober 2004



Cees Schelle, Bedrijfsdirecteur



Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Hoe het allemaal begon...	
Het verhaal van mevrouw Van der Linden	7
Historische verhaallijn	
Tussen Oude Maas en Haringvliet	11
Twee tegengestelden belangengroepen vinden elkaar	21
De vijftiger jaren en verder	25
Interviews	
Jan Slob, oud hoofd kwaliteitsdienst	39
Bart Leijnse, oud plantmanager	43
Siem van der Weijden, oud plantmanager	47
Jan de Wit, oud plantmanager	51
Jubilea	75
Personeelsvereniging	61
Mei 1986: staking	65
56 Jaar dagvers zuiveltransport 1948-2004	69
Waarom een nieuwe fabriek in Maasdam ?	93

Hoe het allemaal begon

Op 12 april 1909 werd de jongste zoon van boer v.d. Linden in Cillaarshoek / Maasdam geboren. Hij had drie broers en een zus. Ze noemden hem Gerrit. Deze Gerrit (1909-1984) zou de grondlegger en oprichter worden van de melkfabriek in Maasdam.

Zoals gezegd was de vader van Gerrit boer. In die tijd hield men dan koeien en deed wat in de landbouw. Gerrit v.d. Linden was bezeten van koeien, melk en transport. Op zijn twaalfde werkte hij al bij zijn vader op de boerderij. Toen hij 16 jaar was ging hij zelfstandig melkrijden voor de Galak en voor de Verenigde Zuivelbereiders de VZ in Rotterdam-Zuid. De toenmalige directeur van de Galak, de heer Snel, zei tegen Gerrit “die melk moet je zelf gaan rijden”. Met andere woorden “koop een eigen vrachtwagen”. Daar had Gerrit helaas geen geld voor. Hij kreeg uiteindelijk op zijn achttiende verjaardag van zijn vader een vrachtautootje.

Het ging erg snel met z'n eenmansbedrijfje. Hij ging de melk venten samen met de heren van Gelder, Blok en Barendregt uit Charlois, Rotterdam-Zuid. Later kwamen daar Vaandrager uit Rotterdam-Zuid, de gebroeders Both uit Oud-Beijerland en de heer van Belle uit Nieuw Beijerland bij. In 1928 is Gerrit vanaf de woning Gatsedijk 15 met melk gaan rijden. Dit was een dijkwoning met een grote garage en drie kelders onder het huis. In 1932 is Gerrit v.d. Linden gaan grossieren met de melk.

... “de garage werd een ware fabriek!”

De woning aan de Gatsedijk 15 werd aangepast, zoals bijvoorbeeld met een stoomketel die op kolen gestookt werd en een karn waar boter mee gemaakt werd. In de garage konden twee vrachtwagens staan, maar het werd geen garage maar een melkfabriekje! Gerrit had inmiddels zijn zuivelkennis verrijkt met schriftelijke cursussen van de pas opgerichte zuivelschool uit Bolsward. Hij slaagde met lof!

Hij had inmiddels ook twee vrachtwagens, waarvan één tankwagen, wat resulteerde in zijn eerste werknemer: Piet Hollestein uit Maasdam; op autogebied een alleskunner en een beer van een kerel. De melkverkoop ging zo goed dat Gerrit v.d. Linden genoodzaakt was om uit te breiden.



... ze noemden hem Gerrit



Bij de gemeente Maasdam vond bij een gewillig oor en een prachtig stuk land aan de Lage-weg nummer 4 tot en met 8. In 1937 werd begonnen met de bouw en dat was heel wat in deze crisistijd.

In 1938 was de nieuwe locatie een feit; een leuk fabriekje met een melkontvangst, twee tanks en een botermakerijtje. Er hoorde ook een prachtig ketelhuis voor de stoom bij. Er moest nog steeds op kolen gestookt worden. Wat er in de donkere dagen van 1940 - 1945 is voorgevallen in en om het bedrijf van Gerrit v.d. Linden, wordt hierna in het kort weer-gegeven.

Eind 1940 werd door de regering (de bezetter) het Melkbesluit/Standaardisatiebesluit in werking gezet. De melk moest gepasteuriseerd, gekoeld, ontroomd en gestandaardiseerd worden. Standaardisatie hield in dat er een wettelijke verplichting kwam uitsluitend consumptiemelk te gebruiken met een vetgehalte van 2,5%. In de oorlogsjaren moest de melk-fabriek draaien. Deze voedingsbron was voor de Duitsers van groot belang. De twee vrachtwagens kregen dus een vergunning om dag en nacht te mogen rijden. Het zou te veel worden om alle verhalen van het verzet hier te vermelden, maar enkelen willen wij u toch niet onthouden. Piet Hollestein (1916-1988) heeft als tankwagenchauffeur, met medeweten van Gerrit v.d. Linden, veel voor het verzet in de Hoeksche Waard betekend.

... “eens smokkelde hij 3 engelse piloten langs de bezetter!”

Hij vervoerde in de melktank uiteraard melk en boter, maar ook munitie en wapens (afge-streken met boter). Deze oorlogsmaterialen werden ‘s nachts gedropt en opgehaald door het verzet. Ook heeft Piet drie Engelse piloten in zijn tank langs de bezetter weten te vervoeren. De vele manmoedige acties van Piet zijn opgetekend in het boek “Het verzet in de Hoeksche Waard” van Simon M. Brand.

In 1945 werden de eerste flessen melk gevuld in het bedrijf Maasdam. In 1946 gingen drie kleine ondernemers aan tafel zitten; te weten de heren G. v.d. Linden, C. Mastenbroek en Merbis. De vele concurrentie in de omgeving van de onderlinge zuivelbedrijven dwong hen tot een samenwerkingsverband.



... 'n prachtig stuk land



... de melktanken



Tussen Oude Maas en Haringvliet

Midden in het weidse boerenland van de Hoeksche Waard met zijn statige hoeves van respectabele leeftijd kan Campina Maasdam bogen op een indrukwekkend verleden. Maar ook de toekomst met de hogesnelheidslijn op drie kilometer afstand, de aansluiting van de A4 en de realisatie van het nieuwe bedrijf, zal voor Campina Maasdam een dynamische ontwikkeling worden op weg in de 21ste eeuw! Het heden en verleden, zoals wij dit ervaren tussen Oude Maas en het Haringvliet en tien kilometer ten zuiden van 's werelds grootste haven, is echter van een zo grote dynamiek dat dit alleen al aanleiding is om u via dit boekje daarvan te vertellen. Wij doen dit dan ook in de hoop dat u, met ons, geboeid mogen raken van wat samenwerking vermag: “een symfonie van geluid en bedrijvigheid, van kleur en vorm, waaraan wij allemaal deel hebben”.

... “een symfonie van samenwerking!”

Glinsterend en blinkend staat als een tastbaar bewijs van de vooruitgang, maar ook als een symbool van samenwerking, midden in het Hollandse polderlandschap, de enige nog in gebruik zijnde onderneming van de drie oorspronkelijk Combinatiebedrijven uit 1947:

Campina Maasdam. De contouren van een nieuwe opzet van het bedrijf zijn duidelijk zichtbaar. Zij luiden een nieuwe tijd in. Een tijd van nog sterkere samenbundeling, van nog meer en grotere eenheden, omdat de ontwikkeling dit eenvoudig gebiedt. Men heeft in 1953 de vestiging Maasdam welbewust gehandhaafd toen in Overschie het nieuwe bedrijf in gebruik werd genomen. Het was toen nog niet te voorzien hoe lang Rotterdam op haar tweede tunnel moest wachten en hoe snel de verkeersdichtheid zou toenemen met alle gevolgen voor een vlotte bediening van de afnemers aan de zuidelijke Maasoever. Het was wel duidelijk dat een vestiging in Maasdam onder de rook van Rotterdam en Dordrecht en midden in het boerenland, van grote betekenis zou zijn. In dit land van aardappelen, vlas, granen en suikerbieten, wil ook het gras voor de koeien gedijen. Vette klei, gedurende honderden jaren aangeslibd, maakt dit polderland waarvan circa 30% uit grasland bestaat, tot een rijk landbouw- en veehouderijgebied. De grote boerenhoeves herinneren ons daaraan.



... Gatsedijk 15



... de fabriek anno 1932



De heer Gerrit van der Linden was in 1924 begonnen als melkophaler voor de Galak in Rotterdam. Dit resulteerde in het feit dat hij in 1928 met een vrachtwagen bij boeren in de omgeving melk ging kopen. Deze melk verkocht hij weer door aan enkele slijters, die dit op hun beurt weer doorverkochten aan consumenten. De melkverkoop ging zo goed dat Gerrit van der Linden zijn huis aan de Gatsedijk 15 in Maasdam in 1932 ging aanpassen. Ook werd een tweede vrachtwagen aangeschaft. Er werd in het kleine ketelhuisje op kolen gestookt om stoom op te wekken. In 1937 werd met de bouw begonnen op de huidige locatie aan de Lageweg. In 1938 was het klaar: een melkbedrijf met een melkontvangst voor de busmelk, 2 tanks voor opslag en een botermakerij. Natuurlijk ook een ketelhuis waar nog steeds met kolen gestookt moest worden,

In 1940 brak de tweede wereldoorlog uit, een crisistijd, waarin de melk en haar bijproducten volgens de bezetter echter niet konden ontbreken. De invoering van door de overheid gestelde eisen, versneld en verscherpt door de bezetter, maakte het noodzakelijk om per eind 1940 melk te pasteuriseren, te koelen en te ontromen. Het is Gerrit van der Linden gelukt aan deze eisen te voldoen, al was het duidelijk dat na de oorlog aanzienlijke verbeteringen en uitbreidingen noodzakelijk waren.

... **“In 1940 brak een crisistijd uit”**

De eerste werknemer van de heer van der Linden was Piet Hollestein (1916-1988). Vanaf 1932 stond hij klaar om alle voorkomende werkzaamheden uit te voeren, ook als vrachtwagenchauffeur. Samen met Gerrit van der Linden en vele anderen uit de Hoeksche Waard, heeft hij tijdens de oorlogsjaren veel voor het verzet betekend. Oud medewerkers van Maasdam herinneren zich maar al te goed de verhalen van Piet hierover zoals het verhaal over de benzine.... Voor de bezetter, maar ook voor de Nederlanders, was het tekort aan benzine een groot probleem. Er waren grote tekorten, zeker in de laatste periode van de oorlog. Men ging zelfs over op gasgeneratoren. Er reden niet veel auto's meer in de Hoeksche Waard. Het wagenpark van het melkbedrijf van Gerrit van der Linden echter wel, uiteraard met vergunning, want de melkfabriek moest blijven produceren. De vrachten tankwagens liepen op gas. Het starten van deze wagens was vaak problematisch.



... Gerrit v.d. Linden tussen zijn personeel



... Piet Hollestein



Op een dag brachten de Duitsers drie vaten benzine in de garage. Ze hadden deze vaten bij een boer gevorderd en de vaten zouden de volgende dag doorvervoerd worden naar een Duitse officier die belast was met de bevoorrading in de Hoeksche Waard. Er waren boeren die deze officier overlaadden met vlees, aardappelen en brood om in een goed blaadje te komen. In de garage wreef Piet in zijn handen; hij was blij met het stallen van de benzine. Zijn startproblemen zouden weleens voorbij kunnen zijn! Piet stelde zijn baas Gerrit voor wat benzine uit de vaten te halen. Gerrit probeerde dit uit zijn hoofd te praten; de vaten waren immers verzegeld en zouden de volgende dag worden opgehaald door de bezetter. Maar 's middags, Piet was helemaal alleen in de garage, sloot hij alle deuren. Met technisch vernuft en heel veel geduld lukte het hem de loodjes los te krijgen. Uit alle drie de vaten haalde hij een aantal liters en hevelde dit over in een leeg vat.

... “Je moet niet alles willen weten,” zei hij tegen zijn baas!

Toen er een behoorlijk aantal liters in het lege vat zat, verborg hij die op een veilige plek. De drie vaten klonken echter wel wat holler. Piet wist de oplossing: aanvullen met water! Zo gezegd, zo gedaan, Piet vulde de drie vaten tot aan de rand vol water. Het zweet pareelde over zijn voorhoofd; zijn ogen en oren hield hij wijd open om te zorgen dat hij niet door iemand verrast zou worden. Met een tangetje bewerkte hij de loodjes, zodat het leek of alles weer keurig verzegeld was.

De volgende dag werden de vaten opgeladen. Aan de Duitse chauffeur vroeg Piet waar de vaten naar toe gingen; hij was toch wel nieuwsgierig waar zijn verdunde benzine terecht zou komen. Dat bleek naar het Oostfront te zijn. Een paar dagen later waren er weer startproblemen met de melkwagens. Piet Hollestein bood aan het probleem te verhelpen en kwam aan met een kannetje benzine. Binnen een paar minuten draaiden de motoren als een zonnetje! “Hoe kom je aan die benzine” wilde Gerrit van der Linden weten. Piet antwoordde “Je moet niet alles willen weten, je hebt het en de auto's rijden”.

Na een tijdje heeft hij zijn baas wel op de hoogte gebracht van het verhaal en die tanks aan het Oostfront..? Ach dat was wat minder interessant.



... van tekentafel tot boterwikkel



... de 'echte' boter



Was men in Rotterdam-Overschie al voor de tweede wereldoorlog met de aflevering van in flessen verpakte melk begonnen, Maasdam begon naar na 1945 mee.

Maar de voorgeschreven techniek en de concurrentie van de zijde van andere in Rotterdam en omgeving opererende zuivelbedrijven, dwongen tot verdere aanpassing. Het was onder die dwang dat de ondernemers van drie bedrijven, te weten de heren G. v.d. Linden uit Maasdam, C. Mastenbroek uit Rotterdam-Zuid en J. Merbis uit Overschie, om de conferentietafel gingen zitten. Het spreekt vanzelf dat zij dit niet buiten hun afnemers om deden, maar hen reeds vroegtijdig bij de onderhandelingen inschakelden. Besloten werd, na rijp beraad, de coöperatieve samenwerkingsvorm te kiezen.

Ook de slijters konden lid worden van de vereniging. Deze intensieve samenwerking tussen de ondernemers, tussen de ondernemers en slijters en ook tussen de slijters onderling, sprak van een groot vertrouwen in de toekomst en gaf blijk van een juist begrip voor de eisen des tijds, zonder daarbij echter elkaars rechten, plichten en verantwoordelijkheden aan te tasten. Het was op 24 april 1947 dat de coöperatie van 3 ondernemers en 151 afnemers werd opgericht. Voor de melkhandel lag bij de coöperatieve vereniging van vrije melkhandelaren “De Combinatie” zonder meer de kans van haar leven. Door het lidmaatschap werd men deelgenoot van de voordelen die de organische op het vlak van de melkverwerking zou weten te behalen.

De drie oprichters, G. v.d. Linden, C. Mastenbroek en J. Merbis werden directieleden van de coöperatie, al spoedig aangevuld met een vierde directeur, een zuiveltechnicus, de heer J.G.H. van Blarcum. Intussen was, in een geheel andere sector van de melkbranche, een geduchte en door sommigen gevreesde concentratie ontstaan in de kringen van de melkveehouders. Een belangengroep die in de verdere ontwikkeling van het bedrijf een integreernde rol heeft gespeeld en waarmee reeds voor de totstandkoming van de eigen organisatie besprekingen werden gevoerd.

Onze Producten
verkopen
zichzelf

EEN TEVREDEN CLIENTELE
 EEN TEVREDEN MELKSLIJTER

Beiden door de kwaliteitsproducten van de Combinatie.
 Voor de één zekerheid van smaak en kwaliteit, voor
 de ander zekerheid van omzet, d.w.z. zekerheid van
 winst en nog iets meer door de
 COÖPERATIEVE VORM van

DE COMBINATIE R'DAM

Druk: Verweij — Mijdrecht



G. van der Linden



C. Mastenbroek



J. Merbis

... “De Combinatie,’ de kans van haar leven!”

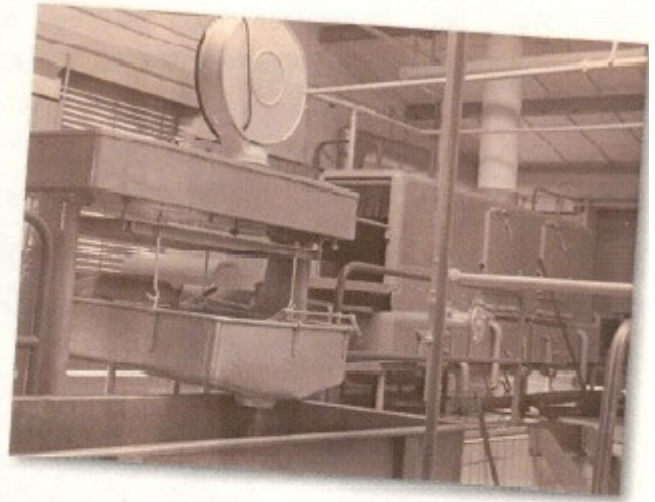
Overziet men dit kort geschetste voorspel, dan blijken zeer sterke krachten tot de ontwikkeling van grotere eenheid te hebben geleid. Grotere eenheid, waardoor weliswaar het persoonlijk aspect naar buiten aan aansprakelijkheid inboette, maar waarin door de hier gekozen vorm de persoonlijke vrijheid veilig werd gesteld. Hadden tot hertoe twee belangengroepen, bedrijven en slijters, elkaar gevonden omdat zij niet buiten elkaar konden, de hieruit voortgekomen grotere groep zou op haar beurt waar aansluiting zoeken bij de eerder genoemde belangengemeenschap van melkveehouders.

Om van daaruit een bedrijvigheid mogelijk te maken zoals het toen, letterlijk en figuurlijk, in Combinatieverband aanwezig was. Daarmee waren de eerste noten van het thema waarop de verdere compositie zou worden opgezet, zeker.

... “Omdat ze niet buiten elkaar konden!”

Reeds was dit thema hoorbaar als een melodie die één van de orkestleden tijdens het stemmen van de instrumenten ten gehore brengt, maar de eerste maten zouden het, zij het nog pianissimo, duidelijker doen klinken.





... begin jaren vijftig



Twee tegengestelde belangengroepen vinden elkaar

Was het samengaan waartoe de drie ondernemers en hun afnemers op 24 april 1947 besloten, op zich reeds van verstrekkende betekenis; de samenwerking zoals deze zich daarna met de Coöperatieve Melkcentrale g.a. (CMC), een belangengemeenschap van circa 12.000 West-Nederlandse melkveehouders, ontwikkelde, ging nog verder. Door deze samenwerking immers werden allen die bij de productie en afzet van melk belanghebbende waren, rondom één tafel gebracht en werden zij allen bij dezelfde bedrijvigheid: het produceren van eersteklas melkinrichtingsproducten, een levensbelang van beide groeperingen, financieel geïnteresseerd. Zover was men overigens daags na de oprichting van de coöperatie nog niet, al waren er zeker reeds contacten.

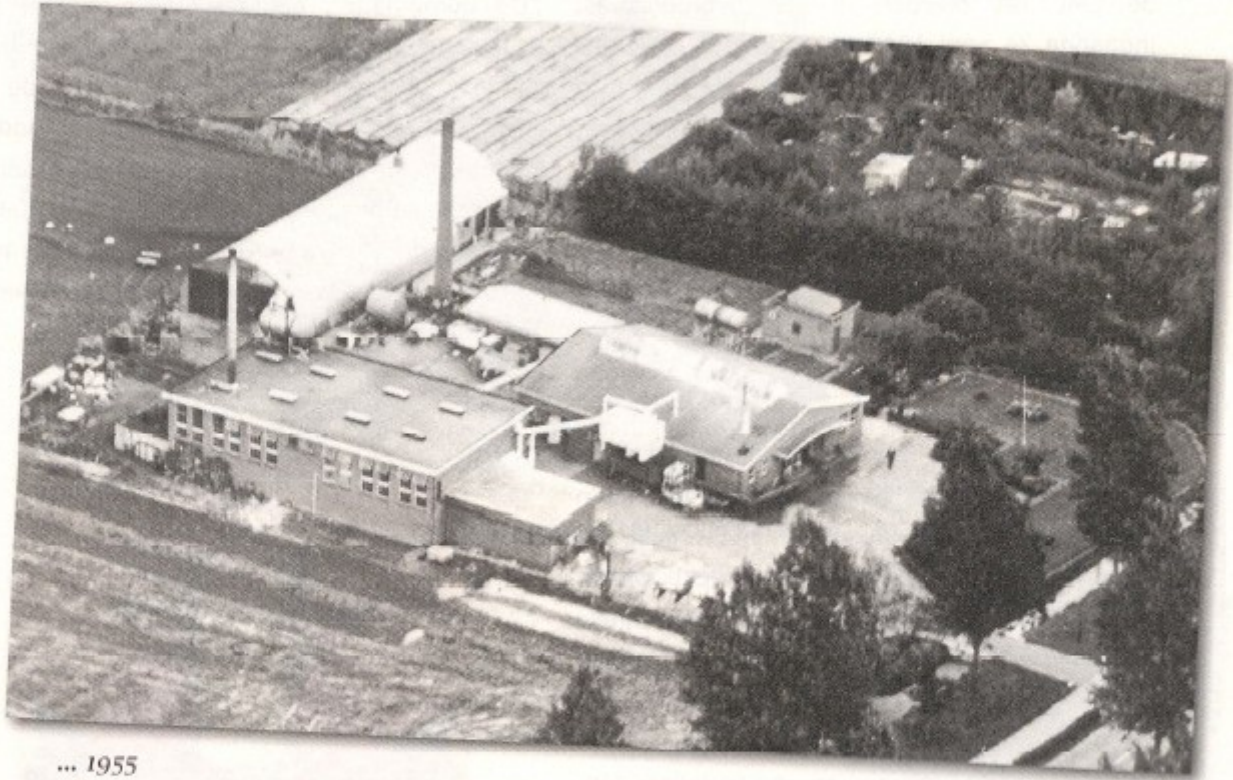
Pas in 1950 zou een zeer hechte band tussen alle belangengroepen tot stand komen. Een eenheid die vrucht draagt, hoe tegenstrijdig de belangen ogenschijnlijk ook zijn. Want willen immers de afnemers niet gaarne een zo laag mogelijke prijs voor de af te nemen producten geven en willen omgekeerd de melkveehouders niet gaarne de melk van hun koeien zo duur mogelijk verkopen? En toch is ondanks deze tegenstelling een samenwerking tot stand gekomen waarbij beiden wel varen en die niet meer weg te denken viel.

... “Straks lopen alle slijters met de CMC-pet op!”

Een samenwerking die, door nauwkeurig afpalen van elkaars terrein, wederzijds vertrouwen en waardering tot stand bracht. De vroeger veel gehoorde uitdrukking “straks lopen alle slijters met de CMC-pet op”, was reeds lang vergeten en onderstreept alleen nog maar hoe aanvankelijk de verhoudingen waren.

De door beide groeperingen overeengekomen samenwerkingsvorm heeft door de geboekte resultaten voordeel gebracht aan hen die de moed hadden deze samenwerking aan te gaan.

En dat zijn zowel commerciële als kwalitatieve voordelen geweest die in het bijzonder behaald konden worden door een regelmatige aanvoer van voldoende vers gewonnen melk. Alleen deze melk immers leent zich in het bijzonder voor verwerking tot eerste klas producten.



... 1955



Daarom ook heeft het besluit met de CMC gekregen. Ook de coöperatie van vrije melkhandelaren kwam er. De contacten met CMC resulteerden in een overeenkomst ingaande 24 april 1947 en aflopende op 1 mei 1951.

... “Een maatschappelijk kapitaal van één miljoen gulden!”

De basis voor een hechte samenwerking was daarmee gelegd. De hier gezette stap zou men kunnen vergelijken met de eerste maten van de compositie die toen op zoveel plaatsen in Combinatie verband viel te beluisteren. Maten waarin direct na de inzet van het orkest het thema in verschillende variaties duidelijk wordt. Waarin nog niet in alle modulaties een eenheid klonk, maar waarin de geladen Spanning voelbaar was.

De toenemende omvang van de bedrijvigheden, waardoor toch wel wat ongemakken ontstonden, brachten de Coöperatie De Combinatie en haar belangstellende contractant de Coöperatieve Melkcentrale g.a. (CMC) alwaar snel om de conferentietafel. Begin mei 1948 is het gesprek over een andere wijze van samenwerken tot stand gekomen. Een samenwerking die op 8 december 1950 haar bekroning vond in de oprichting van de N.V. Melkinrichting "De Combinatie", een onderneming met een maatschappelijk kapitaal van een miljoen gulden. De helft van de aandelen van de NV kwam in handen van de CMC en de andere helft werd in handen gesteld van een inmiddels opgericht administratiekantoor “De Combinatie”, waarvan de drie samenwerkende ondernemers en de Coöperatieve Vereniging de aandelen in bezit hadden.





... Commissaris der Koningin (midden) op werkbezoek



... eerste grote uitbreiding 1960



De vijftiger jaren

De in de loop der jaren steeds verder toenemende vraag naar melkinrichtingsproducten en in flessen verpakte melk, deed ook in Maasdam de behoefte voelen naar grotere verwerkingscapaciteit.

... “Maasdam was de eerste!”

Nadat in 1953 het gloednieuwe bedrijf in Overschie in gebruik was genomen, volgden ook in Maasdam ingrijpende verbouwingen. Na de watersnoodramp van 1 februari 1953 waren de verbindingen met Overschie verbroken. Daar zag men zich plotseling genoodzaakt de gehele papproductie van Maasdam over te nemen.

In Maasdam werd na de tweede wereldoorlog de eerste in flessen verpakte melk in Nederland afgeleverd. De capaciteit van de flessenvulmachine werd snel vergroot. De grote revolutie in de zuivelindustrie: de vervanging van het vertind koperen leidingnet door roestvrijstalen leidingen en de uitrusting met roestvrijstalen apparatuur, zou Maasdam in 1954 evenmin ongemoeid laten. De productie werd een half jaar stilgelegd en dankzij de grote overcapaciteit waarover men in Overschie beschikte, door hen overgenomen. Belangrijk verbeterd ging het bedrijf Maasdam het nieuwe seizoen in.

In 1957/1958 werd een roterende sterilisator in het bedrijf opgesteld. Dit om aan de vraag naar bepaalde langhoudbare producten door shiphandlers en voor levering aan schepen en aan melkslijters in Zeeuws-Vlaanderen te kunnen voldoen. Door het ontstaan in Rotterdam-Zuid en Dordrecht van grote bevolkingsconcentraties werd besloten om een gloednieuwe melkinrichting te bouwen.

In 1958 werkten er 57 mensen. Een jaar eerder werd uitbreiding van de omzet verkregen van NV De Kievit te Numansdorp en het merendeel van de slijters werden afnemers bij het bedrijf Maasdam. In januari 1959 werd de eerste paal geslagen voor een nieuw koelhuis, kantoorgebouw en een vernieuwd ketelhuis. In het boekjaar 1961/1962 werd bijna 14 miljoen liter afgezet.

Tienjarig bestaan van "De Combinatie" der coöperatieve vereniging van vrije melk- handelaren te Rotterdam

Op woensdag 2 oktober 11, werd het 10-jarig bestaan gevierd der coöperatieve vereniging van vrije melkhandelaren te Rotterdam. Om drie uur opende de voorzitter de heer Chr. Kramer de bijeenkomst en werd de afrekening der verschillende gebeurtenissen in deze afgelepen 10 jaar. Dank bracht hij v.n. aan de heren Moritz, v.d. Lande en Mastenbroek voor de buitengewone medewerking. In het begin was het kapitaal grotendeels in handen van de heeringer (de C.M.C.), doch nu is de helft der aandelen overgegaan aan de vrije zijders. Het nieuwe jaardat is aangekocht en geheel naar de zin van de tijd is ingericht, is een groot succes voor de melkhandel. Tevens is in de loop van de 10 jaren een gezamenlijke inkoop van margarine ontstaan, kazen, vleeswaren enz. De omzet van aankoop margarine bedraagt per jaar plus 1.250.000 kg en van kazen en 150.000 kg. Voorsaar een groot succes.

Dank bracht hij aan allen die hadden meegewerkt tot deze grote uitbreiding, waarvan talkeleerden verschillende zijn de jubilerende vereniging.

Als eerste trad op de heer Mastenbroek die begon met de herinnering aan de oprichting, welke toenertijd

niet erg hoopvol was, maar in deze 10 jaar is er buitengewoon veel gerealiseerd. Wij hopen alsnu de heer Mastenbroek dat zo de toekomst nog heel veel goedaan zal worden. Hij leest een rekening aan van een ludo die als herinnering in het nieuwe gebouw een waardige plaats zal vinden.

Namens de Centrale Commissie sprak de heer Vaandrager, door pres. de werkzaamheden van het bestuur voor al de afdelingen welke zij zich hebben getrouwd terwille van de vereniging. De heer van Kampen, voorzitter van de C.M.B. riep uit met vele woorden de vereniging gedaan voor de Rotterdamse melkhandel op het gebied van de organisatie als wel op economisch gebied.

De heer Schaafsma namens de Katholieke bond van handelaren in melk en melkproducten in Nederland, het woord voerend, sprak zijn grote waardering uit over hetgeen in het afgeloopen was bereikt, en gees daarbij de voortreffelijke samenwerking tussen de organisaties in Rotterdam waardoor zo iets groots tot stand was gekomen.

Het was een onvergetelijk dag voor de Combinatie, en een overdruchte receptie. De belangstelling was enorm.



... geen melkfabriek maar een inrichting



De opslagcapaciteit was groot geworden voor die tijd; losse melk 120.000 kilogram tegen 36.000 kg in 1950, koelcapaciteit 260.000 calorieën per uur (100.000 in 1950) 180 m² op-
pervlakte koelcelruimte (70 m² in 1950).

De brug over het Haringvliet was inmiddels gereedgekomen. Het eiland Goeree-Overflak-
kee was, wat de Hoeksche Waarders zeiden, “bij de bewoonde wereld gekomen”. Een
prachtig eiland, waar je langs de wegen de uien kon ruiken en de gladiolen zag bloeien. In
1965 werd in Middelharnis de NV Melkproductenfabriek “De Volharding” gesloten. Alle
melk ging voortaan naar Maasdam. Een aantal jaren daarvoor, om precies te zijn op 3 ja-
nuari 1960, kwamen alle aandelen in handen van de NV “De Combinatie”. Op jaarbasis
werd er 3,8 miljoen kg melk verwerkt met een gemiddeld vetgehalte van 3,76%

Het ontsloten eiland, in de loop der eeuwen ontstaan uit schorren en slikken, verscholen
achter dijken en duinen, kreeg voortaan de melkproducten vanuit Maasdam aangeleverd.
In 1966 werd, naar aanleiding van de sluiting van melkinrichting Coöperatie De Vooruit-
gang in Rotterdam (CoVo), de productie en koelcel uitgebreid naar: opslag 190.000 kg
melk en 255 m² koelcelruimte.

In 1969 is de integratie tot de Nederlandse Melk Unie (N.M.U.) een feit. Ook voor de
melkhandelaar brengt de vorming van de N.M.U. belangrijke voordelen; hij kan efficiënter
werken; hij heeft nu maar één leverancier, één afrekening, één flessen- en krattenpark en
één superieur merk: NMU; symbool voor het allerbeste; zeer verzorgde producten van
constante kwaliteit in een breed assortiment. Zeker, iedereen heeft er baat bij. Het ontstaan
van de NMU was een groots gebeuren, In 1968 had de CMC een bod uitgebracht op de
niet in haar bezit zijnde aandelen van de NMU die daarna als 100% dochter van de CMC
opgaat in de CMC/Melk Unie BV. De grote vlucht die de NMU genomen had, vond niet
zomaar plaats.

... “het ontsloten eiland kreeg voortaan melk uit Maasdam!”

Deze schaalvergroting was noodzakelijk om te blijven passen in het snel evoluerende eco-
nomische beeld van de zestiger jaren en zodoende was men ook in de gelegenheid zelf de
toon aan te geven. Steeds met hetzelfde idee voor ogen: het belang van de eigen leden: de
veehouders.

Bundeling van vier ondernemingen Melkcentrale wordt één groot concern

DEN HAAG — De coöperatieve Melkcentrale in Den Haag gaat naar voor met een bundelingsplan van vier ondernemingen tot één groot concern. Het gaat om de Melkcentrale, de Centrale Melkproductie, de Centrale Melkverwerking en de Centrale Melktransport. De bundeling zal worden voltooid in 1969.

De vier ondernemingen zijn de Nederlandse Melk-Unie, de Centrale Melkproductie, de Centrale Melkverwerking en de Centrale Melktransport. De bundeling zal worden voltooid in 1969.

In de groep van de vier, de Nederlandse Melk-Unie, heeft de CMC voor 58,5 procent deel en Albert Heijn voor 31,4 procent. De Melkcentrale in Den Haag is nu het grootste concern met de CMC naar de bundeling jarenlang te blijven samenwerken.

De CMC is een vereniging van melkproducenten in zuidelijk Noord-Holland en het overige deel van Noord-Holland en Zuid-Holland, het is een coöperatieve onderneming, waar ongeveer de helft van de Nederlandse melkproducenten zijn aangesloten.

De CMC is een vereniging van melkproducenten in zuidelijk Noord-Holland en het overige deel van Noord-Holland en Zuid-Holland, het is een coöperatieve onderneming, waar ongeveer de helft van de Nederlandse melkproducenten zijn aangesloten.

De CMC is een vereniging van melkproducenten in zuidelijk Noord-Holland en het overige deel van Noord-Holland en Zuid-Holland, het is een coöperatieve onderneming, waar ongeveer de helft van de Nederlandse melkproducenten zijn aangesloten.

In Amsterdam en Rotterdam heeft het concern grote fabrieken bij elkaar gebouwd met kantoorruimten. Dit is vooral voor de CMC aanleiding om samen met de andere drie ondernemingen de bundeling te voltooien. De bundeling zal worden voltooid in 1969.

Acht miljoen voor leden van CMC

ROTTERDAM — De ledenraad van de Coöperatieve Melkcentrale GA keurde in de algemene vergadering het voorstel van het bestuur goed om acht miljoen gulden met de leden te verspreiden en een half miljoen aan de reserve toe te voegen.

Het voorstel wordt door de CMC, die in het jaar 1963-1968 van de ruim negen miljoen leden-melkverbruikers ruim 810 miljoen kilogram melk heeft ontvangen, is gestegen tot 16 miljoen gulden.

Door uitkering van een dividend reeds in aandelen naar het CMC-aandelenbeleg in de NV Verenigde Melkproducenten van ten minste vier en een half miljoen gulden.

De Melkcentrale Verbruik Zaanstreek NV, waarvan de CMC vijftig procent van het geplaatste aandelenkapitaal in haar bezit heeft, heeft verspreiding uitgeprobeerd.

Ook in de in 1967 opgerichte Centrale Melk Mij NV heeft de CMC vijftig procent van het aandelenkapitaal, waardoor de samenwerking tussen de NV Melkverwerking De Combinatie en de CO-OP Vooruitgang gesticht is. In de CMC zijn verder de Nederlandse Melkunie en Amersfoort opgenomen.

... schoolmelkvuller



En de groei zette zich voort. Voor Maasdam betekende dit grote uitbreidingen in het productie- en distributiepakket. Na de “COVO” volgden nog vele sluitingen van melkbedrijven, waarbij gedeelten van hun omzetten weer naar Maasdam kwamen.

Een paar heel bekende namen van gesloten zuivelbedrijven:

1971 Zierikzee

1972 Dordtse Melkindustrie (DMI)

1972 Land van Heusden en Altena te Genderen

1972 NV Melkproductenfabriek De Bommelerwaard in Heusden

1972 NV Rotterdamsche Melkinrichting (RMI)

1976 Zuivelbedrijf Quak te Zuidland

en dit zijn maar een paar bekende namen van zuivelbedrijven.

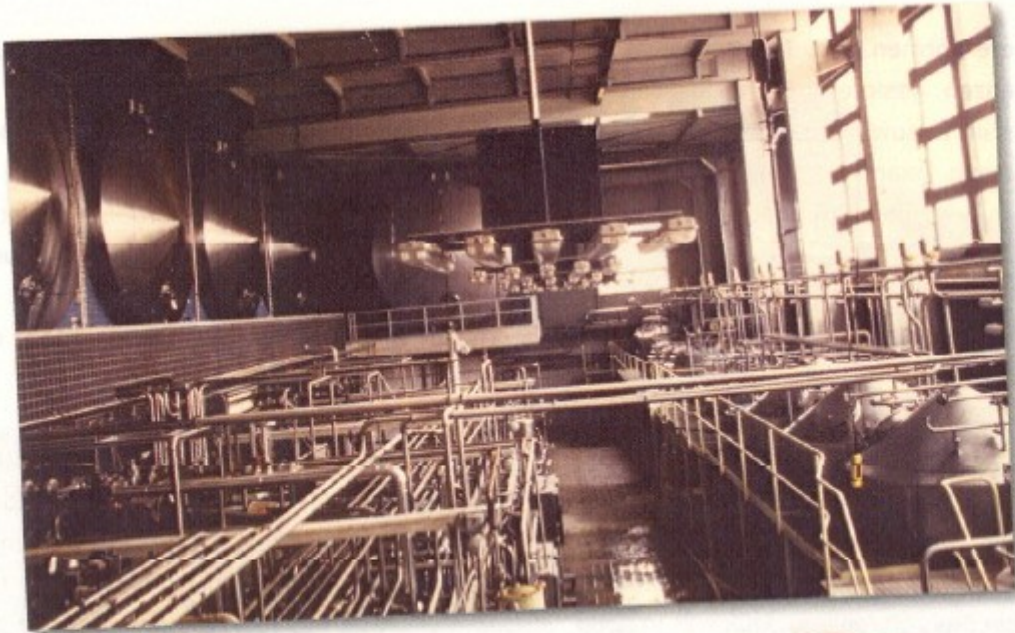
Jaar na jaar versterkte de CMC haar marktpositie op het terrein van zuivelproducten en consumptiemelk. Er werd druk georganiseerd en gereorganiseerd. Productie-plaatsen werden gesloten en elders werd uitgebreid. Nieuwe fabrieken verrezen.

Niet rendabele producten werden afgestoten. Als we alle fusies in de zeventiger jaren achter elkaar gaan opsommen, dan rijst al snel de vraag of er in die jaren nog wel zelfstandige bedrijven zijn overgebleven. Dat was echter wel degelijk het geval. Wat denkt u van Menken, Van Grieken en AMC.

In 1972 werden de medewerkers en producten van de Dordtse Melkindustrie overgenomen. De productie in Maasdam is dan inmiddels opgelopen naar 34 miljoen kg per jaar. Nadat ook Zuivelbedrijf Quak gedeeltelijk naar Maasdam kwam, was de grote uitbreiding in 1977 een verademing voor veel medewerkers.

... “Veel sluitingen bij zuivelbedrijven na de CoVo!”

Een jaar lang werd gezocht naar opslagruimte, waarbij alle hoeken en gaten benut werden. In het nieuwe gedeelte kwamen 7 tanks te liggen die een inhoud hadden van 40.000 kg en een rij van 10 tanks met een inhoud van 5.000 en 10.000 kg, waar de pap- en de vlasoorten bereid werden. De opslagcapaciteit was inmiddels gestegen naar 540.000 kg melk. Het aantal vierkante meters koelcel was voor die tijd erg hoog, namelijk 3855 m². De capaciteit van de koelcel werd einde 1977 volledig benut doordat de gecontaineriseerde distributie zijn intrede deed.



... het nieuwe gedeelte



De overnames en sluitingen van bedrijven namen steeds grotere vormen aan. In 1979 werd het depot Terneuzen gesloten. De melk van de veehouders uit Zeeuws Vlaanderen werd per R.M.O. voortaan naar Maasdam gebracht en de producten werden vanuit Maasdam direct geleverd aan de afnemers.

Inmiddels was de naam CMC/Melkunie door het fuseren met CV Noord-Holland, veranderd in Melkunie Holland. In 1980 kwam de versproductie van het zusterbedrijf uit Overschie naar Maasdam. Overschie bleef wel gesteriliseerde producten produceren. Was de productie in 1972 34 miljoen, 8 jaar later was dit verdubbeld naar 68 miljoen. Ook was in 1980 de introductie van de eerste PLC besturing, ten behoeve van rauwe voorstandaardisatie. (PLC = Product logische Controle)

... “Ook zusterbedrijf Overschie op de fles!”

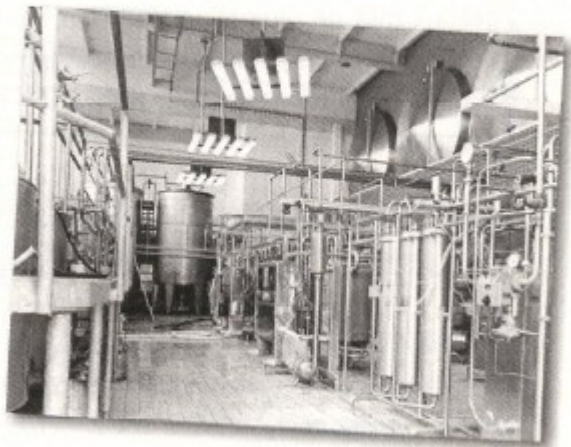
In 1986 werd de melkfabriek “De Graafstroom” in Bleskensgraaf voor wat betreft het consumptiemelkgedeelte, naar Maasdam verplaatst. Dit was ± 12 miljoen liter per jaar. Ook kwamen er ± 25 medewerkers vanuit de Alblasserwaard mee naar de Hoeksche Waard. Doordat in 1988 De Sierkan in Den Haag werd gesloten, kwamen er productieverschuivingen. Dit betekende dat het bedrijf Rotterdam het Haagse ging beleveren en Maasdam meer afnemers kreeg in Rotterdam. In 1989 werd het zusterbedrijf in Overschie voorgoed gesloten. Van genoemde melkbedrijven kwam productie naar Maasdam. Veel medewerkers van de bedrijven die gesloten werden vonden een arbeidsplek in Maasdam.

In 1989 kwam de grote fusie tussen Melk Unie Holland BV en DMV Campina BV tot stand en ontstond Campina Melkunie BV. In december 1991 was de afronding van deze fusie een feit. Beide ledenraden gaven hun goedkeuring aan de fusie. De beoogde volledige eenwording was een jaar eerder bereikt dan gepland. Het versmerk Melkunie werd gehandhaafd; dit was een verandering voor zuid Nederland, waar ze aan Campina gewend waren.

In 1992 kwamen er collega's uit Zevenbergschenhoek naar Maasdam. Een hele overgang voor onze Brabanders om “boven de Moerdijk” te gaan werken; al was het maar een paar kilometer!



... in, buiten en om de inrichting



In 1994 werd het bedrijf Zevenbergschenhoek definitief gesloten. Sterovita in Dordrecht volgde: ook vele Dordtenaren vonden een werkplek in Maasdam. Op 26 februari 1996 kwam Maasdam op de televisie: het was het eerste bedrijf in Nederland dat polycarbonaat (pc) flessen ging afvullen. Het was gedaan met de rinkelende geluiden die soms erg vervevend waren, maar ook als muziek in de oren konden klinken. De glazen fles voor verse melk was voorgoed verdwenen. In 1998 werd in één jaar 163 miljoen liter aan melk en melkproducten afgezet; een enorme vergroting met de jaren zestig toen er 16 miljoen liter werd afgezet! Nog even terug naar 1992. In dit jaar werd gestart met de uitvoering van Plan Reallocatie '92 (R'92). Hierbij stond voorop dat in een paar jaar de productie en afzet naar ± 150 miljoen liter per jaar zou gaan.

... “Maasdam wéér voorop in de rij!”

Er was een hoog investeringsniveau t.b.v. bouwkundige voorzieningen en installaties. Het bestemmingsplan werd aangepast (geluidszonering). Ook werd veel werk verzet voor de revisievergunning Hinderwet. De afronding van R'92 was in 1995 een feit. In deze jaren werd de merknaam “Melkunie” bij Campina Melkunie gevoerd.

Eind jaren tachtig en in de jaren negentig kwamen er veel veranderingen op de werkgevers en werknemers af. Wat te denken van de Arbowet, milieuwetten, kwaliteitsnormen enzovoort. Natuurlijk waren de arbeidsomstandigheden niet slecht, maar met de komst van de arbeidsomstandighedenwet werd er niets meer gedoogd, maar werd voorgeschreven hoe er gewerkt moest worden. Vooral het aspect “veiligheid” kreeg veel aandacht. Er werden allerlei cursussen georganiseerd voor E.H.B.O.'ers met betrekking tot levensreddend handelen, brandbestrijding, brandpreventie en ga zo maar door....

Ook op de “werkvloer” werden belangrijke zaken verplicht zoals bijvoorbeeld veiligheidschoenen (met stalen neuzen), veiligheidsbrillen, gehoorbescherming, werkkleding, hoofdeksels. Alle afdelingen, van hoog tot laag, moesten werkvoorschriften en werkinstructies maken. De algemene kreet in de jaren negentig was: “we moeten het certificaat halen!”.



Polycarbonaatfles de knaller van 1996

De introductie van de polycarbonaatfles als verpakkingsvorm en vervanger van de glazen fles is maar van dit jaar, is een onverdeeld succes gebleken. De afschetsingen overtreffen in hoge mate de positieve verwachtingen, die vooraf waren ingeschat na de consumentenproef in de Hoekse Waard.

de verpakking afvalt voor Melkunie Van Groenou, de producent karnemelk, versie vla, chocolademelk en soep, en magneetpulp bij de PC-verpakking slijven. Daarvoor zal door Campina Melkunie een tweede afvalgas worden opgevat.

Acht maanden na het op de markt brengen van de PC-fles met niet alcoholische drank is nu, maar is al ook een verscheidene andere soorten van de karnemelk verpakking naar deze innovatieve verpakkingsover.

Verderge ontwikkeling

Vanaf de start heeft de totale productie melk- en levensmiddelen van de PC-fles verhoogd in het consument opgenomen. Het heeft de productie van melk en levensmiddelen in de PC-fles verhoogd.

productie een onbetwistbaar gevestigd in de volle en halfvolle melk die zich heeft ontwikkeld. Omdat dit doorlopend succes kwamen er al snel de resten van de overige productie in de glazen fles in de PC-fles te verpakken. Cobeco Zilver, de grote verpakkingsovername van Van Groenou is al ook nu ook kan met de PC-fles op de markt met het beste resultaat. In het voorjaar 1997 zal Cobeco Zilver de rest van het melkverbruik in PC-verpakking op de markt brengen. Begin 1997 zal ook Campina Melkunie de rest

Consument zeer positief

Ondanks het positieve karakter van producten in PC-verpakking en kartonverpakking, blijft de consument een voorkeur te hebben voor producten in PC-verpakking. De glasverpakking is echter een goede keuze, omdat het licht, stabiel, licht en gezond in de keukel worden door de consument ervaren als extra toegevoegde waarde. Opmerkelijk is dat de smaak van de melk van de PC-fles door de consument als "lekkerder" wordt beoordeeld.



Dit had te maken met de strategische beslissing van de organisatie. Het certificaat kon men behalen door het toepassen van een kwaliteitsmanagementsysteem (ISO 9000 norm). Deze internationale norm kan worden gebruikt door interne en externe partijen, waaronder certificatie-instellingen, om te beoordelen of de organisatie in staat is te voldoen aan de eisen van de klanten, de wet- en regelgeving en de eisen van de organisatie zelf. Inmiddels is ISO 9000 weer uitgebreid en aangepast en hebben we nu te maken met de EN-ISO 9001:2000 norm.

Ook de veiligheid van voedingsmiddelen is een wereldwijde zorg geworden. Niet alleen vanwege het groeiende belang voor de volksgezondheid, maar ook vanwege de invloed van voedselveiligheid op AP internationale handel.

... **“EN-ISO 9001:2000 norm!”**

Doelmatige voedselveiligheidssystemen moeten daarom de veiligheid en deugdelijkheid van voedingsmiddelen beheersen en borgen. De wetgeving vereist dit. De eis heeft betrekking op elk bedrijf dat een of meer van de volgende activiteiten uitvoert: bereiding, verwerking, bewerking, productie, verpakken, opslag, transport, distributie, verkoop of levering.

Dat betekende dat het bedrijf een analyse moest maken van de risico's die in het bedrijf bestaan ten aanzien van de voedselveiligheid. Het bedrijf Maasdam moest er voor zorgdragen dat passende veiligheidsvoorschriften werden vastgesteld, toegepast, gehandhaafd en herzien op basis van de beginselen van het HACCP systeem (Hazard Analysis and Critical Control Points) of in goed Nederlands: gevaaranalyse van kritische controlepunten. Wat ook grote veranderingen teweeg bracht was het milieuzorgsysteem.

Om milieuprestaties en kwaliteitsnormen, veiligheid enzovoort te kunnen beoordelen werden zeer veel audits gehouden, dit om niet alleen te voldoen aan de vereisten van de wet en het eigen beleid, maar dit ook te blijven doen. Dit waren slechts enkele zaken in de jaren negentig waar de werknemers mee te maken kregen.



... “Het gekletter van melkbussen!”

We zullen u niet vermoeien met alle gebeurtenissen uit voorbijgegangene jaren; maar wat u hier gelezen heeft, had allemaal onlosmakelijk te maken met het versbedrijf Maasdam:

Het gekletter van melkbussen; .

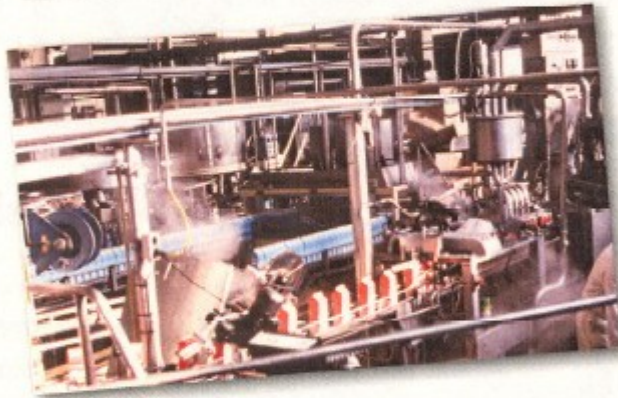
Het gerinkel van glaswerk;

Het metaalachtig geluid van de purepak machines:

Het dreunen van de elektromotoren;

Het zoovend geluid van autobanden op de omliggende dijken, straten en wegen;

Met elkaar vormden zij de imponerende akkoorden van het versbedrijf Maasdam!



Interviews

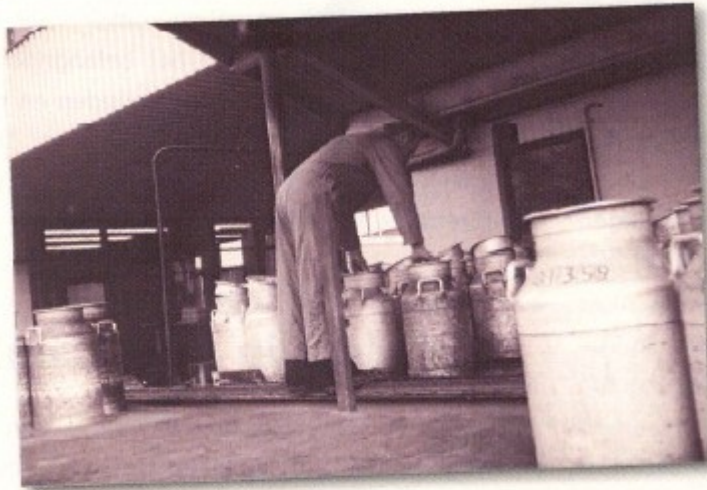
Jan Slob, hoofd Kwaliteitsdienst van 1967 – 1995

Jarenlang was hij hét gezicht van de kwaliteitsdienst Van Melkunie Maasland. Hij kende het bedrijf van binnen en van buiten en iedereen erkende z'n autoriteit op zijn vakgebied. We zijn op bezoek bij Jan Slob en zitten in de gezellige woonkeuken van zijn prachtige boerderij in Capelle en kijken met hem terug op zijn Maasdam tijd. Jan is in 1965 begonnen in Maasdam als manusje-van-alles op het laboratorium. De werkzaamheden van het laboratorium waren veelomvattend: de melk werd er gestandaardiseerd volgens de Gerber-methode; er werd leeggoed geteld; het magazijn werd bijgehouden etc. We weten allemaal inmiddels wel onder welke strenge kwaliteitseisen tegenwoordig in de zuivel geproduceerd wordt, maar hoe ging dat vroeger?

“Dat was wel even wat anders” zegt Jan “De melk werd bij de fabriek aangeleverd in bussen. Door middel van de alcoholtest werd gekeken of de melk niet schiftte. Zo niet, dan kon hij verwerkt worden. “Rotte” melk ging terug naar de boer, die het als veevoer gebruikte. Bij de boeren werden steekproefsgewijs monsters gemaakt door het melkcontrolestation. De melkbussen werden op de boerderij in de “wel” bewaard, omdat de boeren nog niet beschikten over gekoelde opslagruimte. De melkrijders namen het melkgeld voor de boeren mee. Dit bleef wel eens in de melkbus zitten. Trouwens er werd van alles gevonden in de bus, tot onderbroeken toe”. Jan Slob is zelf ook melkcontroleur geweest. Vroeg in de ochtend nam hij monsters per koe en keurde deze vervolgens op het melkcontrolestation. Hij molk zelf ook wel eens mee.

... “Er werd van alles gevonden in zo'n bus!”

“De kwaliteitsdienst was vroeger overal verantwoordelijk voor, we kregen ook overal de schuld van” meldt Jan opgewekt. “Er stond nog maar weinig op papier. We gebruikten gewoon erg veel schoonmaakmiddelen om de boel hygiënisch te houden. We droegen wel overalls, maar er werd ook overal flink gerookt! Er was nog geen bacteriologisch laboratorium, de monsters gingen ongekoeld naar Rotterdam en klopten dus vaak niet. Al met al geen ideale situatie. In 1975 werd een begin gemaakt met houdbaarheidsproeven.



... aanvoer



... weging



... kwaliteitsonderzoek

Het vetgehalte werd voortaan bepaald; de Milcoscan werd in gebruik genomen. De verantwoordelijkheden werden ook wat duidelijker, en over meer schijven weggelegd. De tanks en kleppen werden geïnspecteerd.

De kwaliteitsdienst ging letten op de naleving van de werkvoorschriften. De monsters gingen voortaan gekoeld naar het lab in Woerden. We gingen ons bemoeien met het afvalwater. Alles werd specialistischer en daardoor ook leuker. We gingen, nadat we een hele leuke cursus “Procedures maken” gehad hadden, samen met Piet Brinkman en Kees Blom, werken met procedures. Je ging het gevoel krijgen dat je het proces meer in de hand had”. In 1985 werd Jan Slob, samen met o.a. bovengenoemde Piet, Theo Huurnink en Dick Gielen, bij regiodirecteur de Jong geroepen. Hij vroeg hen om hun licht op te gaan steken over het onderwerp “Certificaten” (het voldoen aan bepaalde normen via bepaalde werkwijzen) Een grote fles jenever zou de beloning voor een certificaat zijn!

Ze gingen kijken in de grafische industrie, waar certificeren al gebruikelijk was. “Het betekende nogal wat voor de zuivel, maar onder druk van de afnemers moesten we wel” vertelt Jan. “We moesten het eigenlijk allemaal zelf een beetje uitzoeken. Maar het lukte: Maasdam haalde als eerste het certificaat!” Jan ging audits uitvoeren, ook bij de zusterbedrijven. Iedere afdeling maakte hij verantwoordelijk voor het eigen stuk. Verder vond hij het belangrijk het systeem met name praktisch te houden en niet te verzanden in een papieren systeem. “Het gecontroleerd werken was wennen, maar wel veel prettiger. Het helpt je echt”.

... **“Het was een goeie tijd daar in Maasdam!”**

Wat Jan met name ook bijgebleven is, zijn de prachtige feesten in Maasdam, ter gelegenheid van jubilea of andere feestvragende zaken. Hij vond het leuk om, en deed dat ook vaak, collega’s toe te spreken bij zulk soort gelegenheden. Zijn eigen afscheid is vanzelfsprekend ook op gepaste en feestelijke wijze gevierd.

Jan werd zelfs Koninklijk onderscheiden; hij ontving de zilveren eremedaille in de Orde van Oranje Nassau vanwege zijn lange dienstverband, maar ook voor zijn grote verdienste op maatschappelijk vlak! “Ja”, zegt Jan “het was een goeie tijd daar in Maasdam”.



Bart Leijnse

In de rijke geschiedenis van Maasdam hebben er verschillende kapiteins aan het roer gestaan. Enkelen van hen hebben wij opgezocht en gevraagd naar hun herinneringen; wat is hen het best bijgebleven van Maasdam en hoe kijken ze terug op hun “Maasdam” periode? Als eerste bezochten we de heer Bart Leijnse, inmiddels 74 jaar.

... “Fouten maken doen we allemaal!”

De heer Leijnse heeft zeer nauw samengewerkt met Gerrit van der Linden. Hij is door hem naar Maasdam gehaald. Leijnse werkte als adjunctdirecteur, bij het zuivelbedrijf De Vooruitgang aan de Walenburgerweg in Rotterdam. In 1967 werd de Vooruitgang gekocht door De Combinatie en vroeg v.d. Linden of Leijnse eens met hem wilde komen praten over werken in Maasdam. Hij vertelde hem dat in Maasdam gebouwd ging worden en dat hij, Leijnse, als, hij dat wilde, dit mocht gaan inrichten.

Leijnse, die een technische opleiding had (Bolsward), had hier wel oren naar. Hij kreeg van van der Linden ook ruimschoots de vrije hand.

Maasdam had inmiddels ook de limonadefabriek De Greef uit Rotterdam opgekocht.

Leijnse voelde er wel voor en in mei 1967 kwam hij naar Maasdam. Gerrit van der Linden sprak heel kort en zakelijk twee dingen met hem af: ten eerste; fouten maken doen we allemaal, dit moet altijd bespreekbaar blijven en ten tweede: stommiteiten uithalen kan één keer, maar dan zie je de deurknop bewegen.... Bij een tweede keer: exit!

Dat was duidelijke taal voor Leijnse, maar hij voelde intuïtief dat de verhouding met van der Linden wel goed zat. Er werd een verdeling gemaakt: Van Oers ging zich bezighouden met de dagelijkse gang van zaken in de melkfabriek, met Bertus Kranendonk als assistent en Leijnse ging aan het werk met de verbouwing van Maasdam. En het werkte; Maasdam groeide en bloeide in “roaring sixties”. In 1968 kondigde de fusie met Melkunie zich aan.



... werkbezoek 1968 Commissaris der Koningin

Wij stellen aan u voor:

Melk Unie Maasdam

De groeiwijze van de tegenwoordige Melk Unie Maasdam werd gerealiseerd in 1924, toen de 20-jarige G. van der Linden de leiding van het bedrijf overnam. Hij begon de verbouwing van zijn bedrijf en maakte de melk op zijn vijf grote fabrieken.

Deze melk werd eerst bij rechtstreeks naar de afzet, later een afzetkantoor. Het bedrijf is nu in de tijd gekarakteriseerd door de modernisering, automatisatie, de mechanisering.

Door alle kwaliteiten van het bedrijf en de moderne afzetkantoor, de groei van de productie van melk, de groei van de Maasdam met een van de grootste van Nederland. Het bedrijf is nu in de tijd gekarakteriseerd door de modernisering, automatisatie, de mechanisering.

Groei
In de beginperiode van de onderneming was de productie van melk beperkt tot de afzet van de melk op de markt. De groei van de productie van melk werd gerealiseerd door de modernisering, automatisatie, de mechanisering.

Overname
De onderneming werd overgenomen door de Maasdam in 1924. De groei van de productie van melk werd gerealiseerd door de modernisering, automatisatie, de mechanisering.

In 1924 kocht de heer Van der Linden een stuk grond van een klein landbouwbedrijf. Het werd de kern van de tegenwoordige Melk Unie Maasdam. De groei van de productie van melk werd gerealiseerd door de modernisering, automatisatie, de mechanisering.

Coöperatie
Het bedrijf in Maasdam werd een coöperatie van de melkproducenten. De groei van de productie van melk werd gerealiseerd door de modernisering, automatisatie, de mechanisering.

In 1924 werd overgenomen de fabriek van de heer B. L. van der Linden. De groei van de productie van melk werd gerealiseerd door de modernisering, automatisatie, de mechanisering.

Overname
De onderneming werd overgenomen door de Maasdam in 1924. De groei van de productie van melk werd gerealiseerd door de modernisering, automatisatie, de mechanisering.



De Melk Unie Maasdam bestaat uit twee fabrieken, de heer B. L. van der Linden, de fabriek van de heer B. van der Linden, de fabriek van de heer B. van der Linden. De groei van de productie van melk werd gerealiseerd door de modernisering, automatisatie, de mechanisering.

De Melk Unie Maasdam bestaat uit twee fabrieken, de heer B. L. van der Linden, de fabriek van de heer B. van der Linden, de fabriek van de heer B. van der Linden. De groei van de productie van melk werd gerealiseerd door de modernisering, automatisatie, de mechanisering.



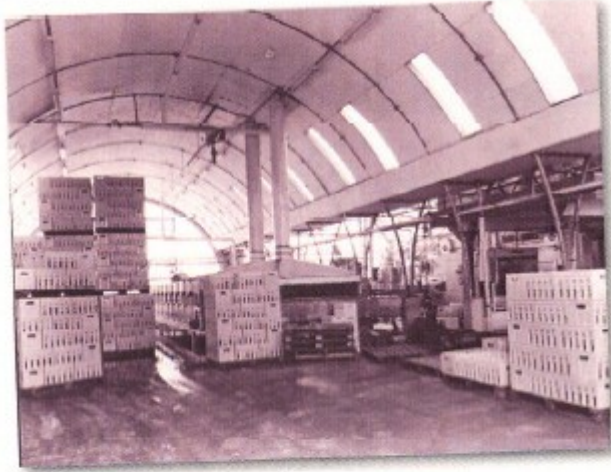
In 1970 vroeg v.d. Linden aan Leijnse zich uitsluitend bezig te gaan houden met de limonadefabriek. Hij haalde de Vuyst naar Maasdam voor de melk. Leijnse accepteerde en raakte uit de “zuivel”. De limonadefabriek was een aardige klus. Kwalitatief liep een en ander niet zo goed. Als eerste veranderde Leynse het pasteuriseren met een kroondop. Dat werd voortaan steriel gedaan en er werd gewerkt met schroefdoppen. Jan Walraven werkte in de limonadefabriek als siroopmaker, herinnert Laynse zich.

De merken Happy (voor de kruideniers) en Drinkse (voor de Combinatieslijters) werden geproduceerd. Dat waren vruchtenlimonades en gazeuses. Later kwamen door nog jus d’orange en appelsap bij. Als nieuwe verkoopleider werd dhr. Schouten aangesteld, en het liep als een trein! Er werkten inmiddels ongeveer 30 mensen in de limonadefabriek. Er waren drie lijnen die volop produceerden, maar nog kon niet aan de vraag voldaan worden; er moest productie elders ondergebracht worden. Rond 1974 werden er plannen gemaakt voor een nieuwe fabriek.

Deze plannen waren al vergevorderd toen Timmer, voorzitter van de hoofddirectie, kwam vertellen dat door problemen in Woerden met MONA, de plannen voor twee jaar de ijskast in moesten! Na veel problemen is de limonadefabriek mét omzet uiteindelijk verkocht aan de Breda Brouwerijen. Om de omzet te garanderen werd dhr. Schouten voor één jaar gedetacheerd als verkoopleider bij de Brouwerij. In 1976 is de heer Leijnse vertrokken naar Den Haag. Het liefst was hij daarna weer teruggegaan naar Maasdam, maar op afspraak van van der Linden (die toen al met pensioen was) is hij terecht gekomen in België, om daar MONA Belgium op poten te zetten.

... “En het liep als een trein!”

Bart Leijnse kijkt met veel plezier terug op zijn Maasdamse tijd; het waren korte lijnen, dat was heerlijk werken. Hij had een prima verstandhouding met Gerrit van der Linden, “al zijn we elkaar altijd blijven vousvoieren, jij-en en jouw-en deden we nog niet aan in die tijd!”



Siem van der Weijden

Siem v.d. Weijden¹ kwam in 1978 binnen als de opvolger van de heer Bouma. Ervaring bij de onderneming had hij al opgedaan als bedrijfsleider in Heusden en Genderen (In de melkpoeder en de feta). Hij kende Maasdam als één van de kleinere, maar goed geoutilleerde melkfabrieken van Melkunie met een jaaromzet van 40 miljoen liter. Voor wat betreft de kwaliteit en de beheersing van de kosten behoorde Maasdam bij de besten!

... “5 Jaar op rij; de kwaliteitswimpel!”

Onder zijn leiding werd 5 jaar achter elkaar de kwaliteitswimpel behaald, voorwaar geen sinecure! De omzet werd uitgebreid naar 60 miljoen liter op jaarbasis. Verdere uitbreidingen c.q. veranderingen in die periode waren de eerste buitentanks voor de Melkontvangst, de eerste PLC's kwamen binnen, het ketelhuis werd verbouwd, de koeling werd uitgebreid, depot Terneuzen werd overgenomen en er kwam personeel bij. Nu is dat laatste makkelijker op te schrijven, dan het toen te verwezenlijken was. Er was een groot tekort aan gekwalificeerd personeel op de arbeidsmarkt. Doordat De Kievit in Numansdorp sloot, kwam o.a. Piet van der Zwart naar Maasdam. Het bedrijf presenteerde zich in de krant. Ook de uitbreiding werd vermeld in de hoop medewerkers aan te trekken. Maar niet alleen zij lazen dat, ook allerlei officiële instanties werden wakker geschud en kwamen kijken of Maasdam wel aan alle richtlijnen voldeed.

In die tijd kwam ook de Keuringsdienst van waren controleren, meestal op basis van incidenten. Over het algemeen ging het over gevallen van na-infectie. De bron hiervan zat toch vaak bij de melkhandel. In de fabriek werd gewerkt met een gesloten koelketen. Alleen de glaslijn was en bleef hierin wel kritisch, daar ging het wel eens fout.

De heer v.d. Weijden herinnert zich lachend hoe men afkwam van oude verpakkingen. Deze verpakkingen werden opgeslagen in een bak op het terrein. Als “de wind goed stond”, en daar werd mee bedoeld, van de woonwijk naast de fabriek af, werden de verpakkingen gewoon in de brand gestoken! Kan je je heden ten dage toch niet meer voorstellen.

¹ Zuivelschool De Bosch 1960 (ZHN.)

Feestelijke bijeenkomst op 27 februari

Melkunie Maasdam wint voor vierde keer kwaliteitsprijs

MAASDAM — Melkunie Maasdam heeft voor de vierde achtereenvolgende maal de kwaliteitsprijs gewonnen. "Zoiets kun je alleen maar bereiken met mensen die dat ook echt willen", aldus een zeer tevreden directeur, de heer S. van der Weijden.

Melkunie Maasdam is één van de vestigingen van het zuivelconcern Melkunie Holland, waarvan zo'n 9.000 boeren uit West-Nederland hun melk leveren. Deze hele onderneming, met fabrieken in Noord-Holland, Amsterdam en Utrecht, verwerkt de melk van deze veehouders tot consumptiemelk, boter, kaas, melkpoeder, de zelfbenoemde Monatoetjes en dergelijke.

Dagvers

De Maasdamse Melkunie behoort tot de negen vestigingen van Melkunie Holland, die zich louter bezighouden in de productie van consumptiemelkproducten, zoals Melkunie-melk, kamemelk, yoghurt, vla, slagroom, pap, enzovoort.

"Dagvers", slaat in het vaandel van de Melkunie, omdat deze producten dagelijks worden gemaakt uit verse melk. Bij het hele proces behoort het op het juiste vitagehalte brengen en het waarborgen van een optimale de productien ergens houdbaar te maken. Tevens zijn er verschillende afdelingen voor het koken van pap, via en aanvullende artikelen, en aparte afdelingen voor het vullen en verpakken.

De laatste jaren is er een enorme toename van de productie van



Van der Weijden: "Er is een veel breder pakket gekomen van producten die er vroeger niet waren." Een duidelijk voorbeeld hiervan is het assortiment Monatoetjes, yoghurtjes en andere kant-en-klaar broodjes en melkdrinks.

Distributiecentrum

"Vanaf de fabriek worden deze producten vervoerd naar de regio. Daar wordt van Rotterdamstad tot

* Directeur S. van der Weijden: "Het stimuleert ons ook voor de vijfde keer te proberen die prijs te winnen."

producten, waardoor in de koelcellen ook Monatoetjes aangetroffen worden.

Het gebouwcomplex van de Maasdamse Melkunie is al sinds 1988 langs de Lageweg te vinden. Het heeft een ruig uiterlijk. De Combinatie, vestel van der

in tweepluigedinsten, zijn zo'n 150 mensen werkzaam. Regelmatig worden er rondleidingen gegeven

door de fabriek, waarmee twee jaar geleden, ter ere van "honderd jaar consumptiemelk", werd gestart. De producten worden constant onderzocht op zaken als bacteriën, de dikte (van via bijvoorbeeld), de juiste zuurgraad van yoghurt, of de beeen wel schoon genoeg zijn en dergelijke.

De jaarlijkse kwaliteitsprijs is gebaseerd op de resultaten die uit deze kwaliteitsonderzoeken te voorschijn komen. Van der Weijden: "Het zijn uitstekende producten die gemaakt worden, die alle één type verwerking krijgen. In feite zou daar dus altijd hetzelfde eindproduct te maken kunnen." En schittert trots: "Toch is dat kennelijk niet zo, want de onze was de beste."

Zo'n vijftien jaar geleden is de Melkunie Holland, om verbetering van de kwaliteit te stimuleren, met dit "werken in competitieverband" begonnen.

Van der Weijden over het winnen van de kwaliteitsprijs: "Het is voor ons zónderling een record, dat we voor de vierde achtereenvolgende keer de prijs hebben gewonnen. Het stimuleert om ook voor de vijfde keer te proberen die prijs te winnen."

Deze prijs zal overigens tijdens een feestelijke bijeenkomst voor het personeel op 27 februari worden uitgereikt.

... en het ging verder...



V.d. Weijden haast zich overigens te zeggen dat Maasdam echt niet onzorgvuldig omsprong met de richtlijnen; ze liepen zelfs voorop voor wat betreft waterbeheer, hergebruik etc.

... “Maasdam een prachtige periode!”

De organisatie was in die dagen plat; geen geïntegreerde functies, maar aparte en gespecialiseerde papkokers, melkontvangers, monteurs etc. Van der Weijden was blij met de invoering van de totale kwaliteitszorg, de komst van de werkinstructies, de werkvoorschriften en daarna de certificering. Het was fijn grip op het proces te krijgen. Maasdam was een open organisatie. De certificering kregen ze goed voor elkaar. Een goed kwaliteitssysteem kan een bedrijf alleen maar helpen!

Bijzonder was dat, ondanks dat de bevolking van Melkunie Maasdam steeds heterogener werd, doordat veel medewerkers uit gesloten bedrijven overgeplaatst werden naar Maasdam, de onderlinge samenwerking goed bleef. Hoewel niet altijd even “slim” gewerkt werd, kreeg Maasdam z’n zaakjes toch voor elkaar dankzij de enorme inzet. Wat van der Weijden ook heel bijzonder vond was het rentmeesterschap van Maasdam. Maasdam beheerde de landerijen rondom het bedrijf. Nog een overblijfsel van Gerrit van de Linden die ook akkerbouwer was. Het was een vak apart. In 1981 vertrok van der Weijden naar Overschie met de opdracht Overschie op termijn te sluiten. Maasdam en Rotterdam werden een regio-organisatie onder de heer Reusken.

De heer van der Weijden vond “Maasdam” een prachtige periode; het was een doorzichtig en beheersbaar bedrijf, zowel voor wat betreft de kosten, als op kwaliteitsgebied. Later kwam de heer van der Weijden als auditor van FoodCert weer terug in Maasdam, maar gelukkig was Maasdam nog steeds een doorzichtig en beheersbaar bedrijf en dat deed hem deugd!



... rentmeesterschap



Jan de Wit

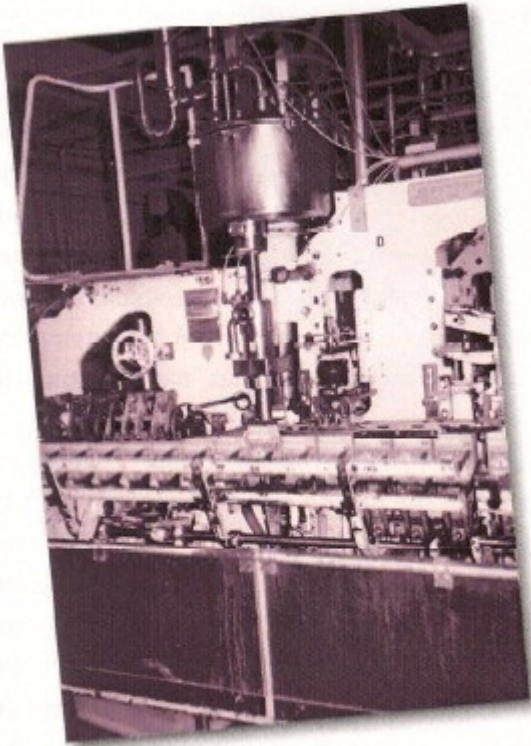
Iemand die een grote stempel op Maasdam gedrukt heeft is Jan de Wit. In totaal heeft hij 20 jaar in Maasdam gewerkt, waarvan 17 jaar als plantmanager. Jan de Wit kwam binnen op 4 januari 1977 als hoofd Productie; “Maasdam was toen druk bezig met de uitbreiding van de koelcel omdat de chauffeurs gecontaineriseerd gingen afleveren; dat wil zeggen in de koelcel werden de bestellingen per klant gereed gemaakt”, vertelt De Wit. De productie bedroeg op dat moment 38 miljoen liter op jaarbasis. Rotterdam-Overschie was gestopt met de productie van gesteriliseerde melk; hun klanten kwamen naar Maasdam. Depot Terneuzen werd voortaan ook beleverd vanuit Maasdam.

... “Van bussen naar tankwagens!”

Rond 1977 werd omgeschakeld van bussen melk naar tankwagens, de RMO's (Rijdende Melk Ontvangst); in de fabriek kwam er een blokpakmachine bij. Maasdam groeide gestaag naar 62 miljoen liter op jaar basis. In die tijd stond nog niet zoveel op papier als tegenwoordig; b.v. werkvoorschriften waren er natuurlijk wel, maar niet zo uitgebreid als nu. Hans Elenbaas was chef Melkverwerking en deed de projecten. Hij had een goed gestructureerd systeem op papier. Aan de lijnen werd het werk overgedragen. Maasdam werkte met centrifugisten, productbereiders dus specialisten. Heden ten dage zijn de medewerkers allrounders (ze weten eigenlijk van meer, minder af).

“Jan Hutting deed de planning en de koelcel; hoofd Kwaliteitsdienst wan Jan Slob; die straalde rust uit”, weet Jan de Wit zich te herinneren. “Cees in ‘t Veld leidde het transport. Ook de Verkoop Regio Zuid met Ria Reedijk was in Maasdam gevestigd.” Tijdens die eerste periode dat Jan de Wit in Maasdam werkte gebeurde er veel en maakte Maasdam een stormachtige ontwikkeling mee.

Maar toch, na een aantal jaren werd het spannend of Maasdam wel open zou blijven. Rotterdam-Keenstraat en Maasdam liggen per slot hemelsbreed niet ver van elkaar. De Wit vertrok naar Rotterdam-Overschie, maar keerde na vier jaar terug naar Maasdam.



... blokpakkmaschine



... melkontvangst



... rydende melkontvangst



De aanleiding dat Jan de Wit in april 1984 terugkwam, was de regiovorming van Rotterdam-Keenstraat en Maasdam onder regiodirecteur Reusken. Beide bedrijven werkten zelfstandig, maar een aantal afdelingen was gecentraliseerd. Siem van der Weijden vertrok naar Overschie met de opdracht deze plant te gaan sluiten.

... “140 miljoen liter omzet per jaar!”

Jan de Wit werd bedrijfsleider in Maasdam. Zijn eerste grote project na terugkomst was de vervanging van de HAMBDA door de HV60. Sluiting van de Graafstroom volgde daarna in oktober 1985. Vervolgens werd Den Haag gesloten en ging Maasdam werken in een drieploegendienst + zaterdag + zondagnacht. In 1990 volgde de grote fusie tussen Melkunie en Campina. Dat was in eerste instantie een roerige tijd. Er waren grote verschillen tussen beide bedrijven, bijvoorbeeld in salariering en bedrijfscultuur. De Wit is van mening dat het Maasdam redelijk gelukt is zijn eigen cultuur vast te houden.

Hij heeft de betrokkenheid van de mensen bij Maasdam in die tijd duidelijk gevoeld. Hoewel hij ook van mening is dat de Maasdammers zichzelf wel eens tekort deden: “boeren”-bedrijf hebben ze zelf geroepen. “Maasdam”, vindt De Wit, “moet uitgaan van z’n eigen kracht. Maasdam deed het altijd goed op het gebied van beheersing van de kosten en met name ook op kwaliteitsgebied. Rond 1987/1988 werd de “certificering” opgestart. Het werd een moeilijke zoektocht voor divisie en bedrijven. Rotterdam en Maasdam zijn in dit traject gedeeltelijk samen opgetrokken. Uiteindelijk was Maasdam het eerste bedrijf dat het certificaat behaalde. Jan Slob, destijds hoofd Kwaliteitsdienst, was degene die structuur aanbracht en uitstraalde dat het belangrijk was met die structuur te werken.

Reallocatie ‘92 volgde. Voor Maasdam betekende dit dat de omzet groeide naar 140 miljoen liter op jaarbasis. Dit kwam o.a. door de sluiting van Middelburg, Rijkevoort stopte met gepasteuriseerde producten; de afzet voor Maasdam werd uitgebreid in West-Brabant. De koelcel is toen flink uitgebreid. In 1995 werd de productie van melk in de glazen fles stopgezet.

Melk in een 'hele leuke fles'



Vestigingsdirecteur J. de Wit van Melkunie Maasdam vindt de nieuwe verpakking 'een hele leuke fles'. Ook het personeel is volgens hem ingenomen met de vernieuwing.
Foto Etienne Busiek

MAASDAM/DEN HAAG — Minister M. de Boer (milieu) krijgt vrijdag in Den Haag het eerste exemplaar van de lichtgewichtfles voor melk en melkproducten die Melkunie aanstaande maandag op de markt brengt. De vestiging Maasdam van Melkunie is voelbaar het enige bedrijf in Nederland waar de flessen worden gevuld. Melkunie vervangt vanaf volgende week geleidelijk de glazen melkfles door exemplaren van polycarbonaat.

In de fabriek te Maasdam wordt momenteel nog proefgedraaid met het vullen van de

vierkante fles met de ronde hals. Vestigingsdirecteur J. de Wit vindt de kunststof melkfles een 'hele leuke fles'.

Melkunie verwacht dat de fles zal aanslaan. Vorig jaar is in de Hoeksche Waard een proef gehouden onder de consument. Die bleek voordelen te zien in de nieuwe verpakking, die een stuk lichter is dan de fles van glas. Verder is de vierkante fles gemakkelijk te vervoeren en op te bergen in de koelkast. Met de losse, blauwe dop is de fles goed afsluitbaar en zij kan daardoor liggend worden opgeslagen. Als de consument de nieuwe ver-

pakking gebruikt in plaats van het kartonnen pak, scheelt dat in de afvalberg.

Voor de melkfabriek zelf heeft de nieuwe fles eveneens voordelen; door het gewicht en de vorm kunnen er meer flessen tegelijk per vrachtwagen worden vervoerd.

De fles kan dertig keer op nieuw worden gevuld; dat is meer dan een melkfles van glas. Daarna wordt het materiaal gerecycled. Voor de flessen moet een gulden statiegeld worden betaald.

De ingeleverde lege flessen worden in Maasdam eerst van

de doppen ontdaan. Die worden na een keer gebruik meteen gereinigd en vervolgens worden de flessen gecontroleerd op onder meer gasafheid en dan schoongemaakt. Ze passeren zelfs een snuffelmachine die vaststelt of er geen producten in de fles hebben gevoerd of er niet in thuis horen.

Aan de vervangingsoperatie is zes jaar van ontwikkeling en onderzoek voorafgegaan. De introductie van de nieuwe fles sluit ook aan bij de nieuwe wetgeving inzake verpakkingen die in juni van dit jaar van kracht wordt.



Als eerste in Nederland ging Maasdam melk produceren in de polycarbonaatfles (PC fles). Maasdam haalde hiermee zelfs het NOS journaal.

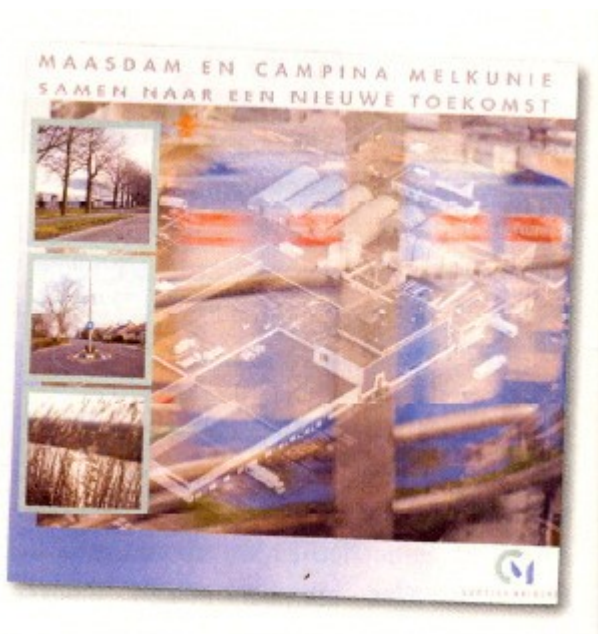
Over televisie gesproken, wanneer was dat ook alweer dat Ria Reedijk een bakje Oranjevla aanbood aan koningin Beatrix in Oud-Beijerland? Daarna volgde de studie van Mc Kinsey. Hierin werd gerekend aan een spreiding van fabrieken die zowel de basis als de speciaal producten gingen produceren. Uiteindelijk resulteerde dit in het plan om in Maasdam een geheel nieuwe fabriek te bouwen.

... “Ik voelde me thuis!”

Een fabriek, zoals hij er inmiddels staat. Het lijkt heel makkelijk om dit zo te schrijven, maar er zijn jaren van voorbereiding aan vooraf gegaan. contacten zijn in een vroeg stadium al gelegd met gemeente, provincie, buurtbewoners, buurman Belder werd “opgekocht”. De Wit glimlacht even: “met hem had ik wel een heel bijzondere band. Tegelijkertijd waren we intern bezig met toch een soort van cultuuromslag; de verantwoordelijkheden naar de vloer brengen.

Er werd over vergaderd, diverse werkoverleggen werden opgestart; de verhouding met de POR (plaatselijke ondernemingsraad) verdiepte zich en werd veel opener. Willem Voogt speelde hier een cruciale rol in”, herinnert Jan de Wit zich.

Terugkijkend concludeert hij; “Maasdam betekent voor mij veel plezierige herinneringen. Ik heb m’n carrière hier opgebouwd, heb kunnen groeien, zowel zakelijk als menselijk, heb bijzondere mensen ontmoet die mij op het juiste moment een duwtje gaven. Soms heb ik mensen een duwtje kunnen geven. Ik heb me er thuis gevoeld. Het was een zinderende tijd.....!”



Jubilea

Maasdam kon ook feest vieren...! Vanaf halverwege de tachtiger jaren tot rond de eeuwwisseling, werd er veel aandacht besteed aan jubilarissen, vutters en gepensioneerden. Deze werden op unieke en passende wijze eens goed in het zonnetje gezet. Vanuit de afdeling Transport werd dit uitgevoerd op een wijze waarbij het feestvarken nooit wist hoe hij of zij thuis opgehaald zou worden. Het kon dus zomaar gebeuren dat je varend over de Binnenmaas naar je feestlocatie werd gebracht (Arie Kranendonk), of dat er een colonne versierde vrachtwagens voor je deur stond (Jaap Wols, Jan Sluimer), of wat te denken van een oldtimer (Wim van der Wulp), paard en wagen (Siem Maat), of nog gekker lekker met de “trekker” (o.a. Gererd Kureveer). Dat waren nog eens tijden!

De saamhorigheid was groot en de teamgeest zo mogelijk nog groter. Je moest wel een heel goed excuus hebben om je collega niet te gaan feliciteren. Vanaf deze tijd rijden er ook altijd een aantal trucks mee op Koninginnedag met de Truckersrit Hoeksche Waard, waar gehandicapten een geweldige dag bezorgd krijgen door zo'n 125 trucks, waar zij als bijrijder mee mogen (zie foto pag. 58). Bij zoveel goed initiatief vanuit het transport moest ook het fabrieksgedeelte wat gaan doen voor “hun jubilarissen”. Omdat de meesten uit de fabriek geen “groot” rijbewijs hadden en qua vervoerskeuze dus beperkt waren tot (bak)-fiets, lopend of, in het gunstigste geval, een luxe taxi, vond er bij deze groep een andere invulling plaats om de jubilaris gepast te huldigen. Dit gebeurde dan door het luid (ik schrijf bewust niet “zuiver”) toezingen van de jubilaris en zijn genodigden of er werden sketches opgevoerd waarin de hebbelikheden, maar natuurlijk vooral ook de onhebbelikheden van de jubilaris op komische wijze voor het voetlicht werden gebracht.

... “de saamhorigheid was groot!”

Bij het afscheid van onze toenmalige hoofdboekhouder, G. Robbemont, is een sketch opgevoerd in 6 delen door Arnold Schiettekatte, Thelma Petiet, Bas van der Perk, Sijmen Tukker, Janske Terdu en Arie Zoeteman, waarbij Jan van der Velden, verstoep achter een deur, de delen aan elkaar praatte door een knappe imitatie van dhr. Robbemont ten beste te geven.



Prachtige toneelstukken zijn opgevoerd voor Jan Hutting en Jim de Geus. Schitterende liederen zijn in die tijd gezongen en geschreven; van luchtig tot ware kunstwerken!

Een greep uit wat melodieën die berijmd zijn In die tijd: “In een blauw geruite kiel”, “Van je hela, hela, holala”, “De Fles” van Jan Boezeroen, “Het Dorp” van Wim Sonneveld, “Er was een oorlogsschip”, “Ik ben met Catootje naar de botermarkt geweest”, “Opzij, opzij, opzij”, “Heb je het wel gehoord” en ga zo maar door.... Een enthousiast gelegenheidskoor werd opgetuigd dat vooral hard en duidelijk moest kunnen zingen, zodat in ieder geval de tekst goed uit de verf zou komen

Een greep uit de namen van medewerkers die bezongen zijn in die tijd: Wim Boom, Dinant Ooms, Cor Kuiper, Jan Slob, Jan de Wit... Bij het 25 jarig jubileum van Cees in 't Veld was het zelfs zo erg dat er een koordelegatie naar Rotterdam-Overschie afreisde, daar was Cees namelijk kort ervoor naar overgeplaatst, om daar het wereldberoemde (in Maasdam dan..) kweekvijverlied ten gehore te brengen. Als bijzonder aandenken heeft Cees toen een gemeentebord van Maasdam gekregen om ons vooral niet te vergeten en om de weg terug te benadrukken. Het kweekvijverlied, op de melodie van “In een blauw geruite kiel” werd mede ingegeven door het feit dat Overschie kort achter elkaar mensen bij ons wegkaapte (Stem van der Weijden, Cees in 't Veld). De eerste zinnen van het eerste couplet gingen als volgt: “Komt er een gaatje in de staf, dan naar Maasdam toe op een draf, we lijken wel een kweekvijver....”

....”Nieuwe tradities vervolgen de weg van de oude!”

Een bijzonder leuke traditie, die helaas grotendeels verloren is gegaan door de schaalvergroting, de continuïteit in de ploegen en het toenemende individualisme, waardoor vele jubilea tegenwoordig in kleine kring, intiem zo u wilt, met naaste collega's gevierd worden. Ach, en dat is inmiddels ook een mooie traditie aan het worden

Sint brengt vrachtwagen



Met een stovige vaart kwamen ze het terrein op van Melkaria naastom de Sint en die Pieter in een splinternieuwe vrachtwagen. Zo bijzonder vond Sint deze aankoop van het Maasdamse consumptiemelkbedrijf dat hij zijn lavasteden voor 3 december oven

6

PK
04-12-1991
PERSONEELSKRANT

onderbrak om de sleutel van de nieuwe wagen persoonlijk aan chauffeur Ad Kool te overhandigen. De Maasdamse chauffeurs hadden de Goedheiligman uitgenodigd voor deze 'bescelofening'. Het was juist kwam er niet aan te pas, maar pepernoten daartegen vlogen de omstanders om de oren. De jongste aanzwinst van Melkaria Maasdam is een zogenaamde wagen met oplegger. Het voordeel van deze wagen is dat hij meer containers mee kan nemen dan de tandemassen die wij verder in gebruik hebben. Deze wagen heeft een maximale achteras en daardoor kan zo er beter mee manoeuvreren' vertelt C. Blom, transport manager voor de zaidelijke consumptiemelkbedrijven. Nu is de wagen nog helemaal wit. 'Het staat nog niet vast welke beschikking er op de wagen moet komen' legt de heer Blom uit. 'Zodoende hebben we een witte wagen in gebruik genomen. Alleen de wielkasten zijn uitgevoerd in het Campina melknie blauw.' Chauffeur Ad Kool maakte als eerste een rit met de nieuwe wagen, uitgenodigd door de Sint en zijn Pieter.



... koninginnedag



... afscheidsfeest in de Hoogt - Maasdam



Personeelsvereniging (PV)

18 Oktober 1948 was een gedenkwaardige dag: in Rotterdam-Overschie werd de personeelsvereniging De Combinatie opgericht. De contributie werd vastgesteld op f 0,05 per week. De eerste paar jaar werden de festiviteiten voor Maasdam geregeld door het bedrijf Overschie. Begin jaren vijftig ging de PV in Maasdam zelfstandig optreden; alleen het Sinterklaasfeest werd tot 1969 in Overschie gevierd samen met de Maasdamse kinderen. Ook werden er kindervakanties tot 1970 georganiseerd, de leden van de PV met kinderen konden hiervoor een snipperdag inleveren. Door de Maasdamse PV werden in de loop der jaren veel personeelsbijeenkomsten/festiviteiten georganiseerd zoals: feest- en toneelavonden, klaverjascompetities, de Sinterklaasmiddag en busreizen.

... “Wat je met € 0,34 per week bereiken kunt!”

Het 25 jarig bestaan werd groots gevierd in twee grote loodsen op het bedrijfsterrein. Er werd in een zeer korte tijd in deze ruimten, verwarming, wandbekleding en een dansvloer aangebracht (voor één avond). ook het 40 jarig bestaan werd op gepaste wijze gevierd, elders in dit gedenkboekje leest u daar meer over.

In 1998 werd het halve eeuw feest met een spetterende feestavond gevierd. Zeer veel oud medewerkers, oud bestuursleden en genodigden waren hierbij aanwezig. Er werd veel aandacht besteed aan de historie van de PV en de melkfabriek Maasdam door middel van foto's, mini vrachtauto's met alle logo's, die in de loop der tijd gebruikt zijn en heel veel gebruiksvoorwerpen uit het Zuivelmuseum “De Melkmaten”, vanaf 1948 zijn er dertien voorzitters geweest, waaronder één vrouw.

De contributie in 2004 bedraagt € 0,34 per week (= f 0,75). Dus, best overheen te komen. Rest nog te vermelden dat de toneelclub regelmatig op tournee ging; het stuk dat ingestudeerd werd, werd niet alleen opgevoerd voor de medewerkers maar ook op b.v. Rode Kruisavonden, de slijtersvereniging en voor klanten van de melkhandelaren. Dat was natuurlijk leuk; dan deed je niet al die moeite voor één avond.



... de combinatie



... bowling

Personeelsvereniging bestaat 40 jaar!

De tekst van het ten gehore gebrachte lied ter ere van het 40-jarig bestaan van personeelsvereniging De Combinatie in 1988. Zie foto

Het is op het spandoek zichtbaar, de coupletten gaan als volgt en behandelen, met een knipoog, de 6 directeuren die Maasdam de aan het jubileum voorafgaande 12 jaar heeft gehad:

1. Zes kapiteins
over twaalf jaar
die komen voor het voetlicht
één voor één achter elkaar
Refrein

2. Eerst het gebalde handje (dhr. De Vuist)
die reed in een Renault
consumptiemelkgroep Noord
krijgt hij van ons cadeau
Refrein

3. Toen kwam er ene Breekpa
(dhr. Bouwma)
die hoeft ons ook bestuurd
die is na wat commotie
de toetjes in gestuurd
Refrein

4. Nummer 3 is van der Akker
(dhr. Van der Weijden)
die houdt het op steriel
hij houdt van schuine moppen
lacht dan met hart en ziel
Refrein

5. Herinnert u zich dwergken
(dhr. Reusken)
heeft die niet iets met kaas
kwam zelden op de werkvloer
maar speelde wel de baas
Refrein

6. Toen kregen we een leider
(dhr. Agnes)
dat was een uitzendkracht
die is niet lang gebleven
maar dat had u al verwacht
Refrein

7. De laatste in dit rijtje
dat is meneer de Oud
(dhr. De Jong)
z'n twee jaar zijn verstreken
dat u het in de gaten houdt....
... **“En nu allemaal!”**



... en het ging verder...



Mei 1986: Staking!

De meningen van de redactie waren sterk verdeeld of dit onderwerp wel in het boekje thuishoort. Maar, hoe je het ook wendt of keert, het is een stukje geschiedenis dat onlosmakelijk verbonden is aan de geschiedenis van onze fabriek in Maasdam. Het was de allereerste keer in ruim een halve eeuw dat er gestaakt werd in Maasdam. De staking die voor onbepaalde tijd werd uitgeroepen door IVB-CNV en voedingsbond FNV, startte op 30 april (Koninginnedag) om 22.00 uur en duurde tot en met 2 mei, omdat de rechter in Utrecht de acties liet opschorten tot 13 mei, waarbij hij werkgevers en werknemers een afkoelingsperiode oplegde en dwingend opriep terug te keren naar de onderhandelingstafel om alsnog tot een CAO akkoord te komen. Dat lukte uiteindelijk op vrijdag, 16 mei zonder verdere acties.

... “Staking, voor het eerst in 50 jaar!”

De oorzaak moet in aanvang gezocht worden in de hoge werkloosheid in Nederland in die jaren en de opvatting van de vakbonden om deze terug te dringen via arbeidstijdverkorting waardoor extra mensen aangenomen zouden moeten gaan worden. De gebeurtenissen chronologisch weergegeven:

20 februari: Eerste onderhandelingsronde tussen werkgevers en werknemersorganisatie.

13 maart: Tweede onderhandelingsronde.

8 april: Vakbonden inventariseren minimum eisenpakket van de leden.

17 april: Derde onderhandelingsronde; wordt afgebroken omdat partijen het niet eens kunnen worden over de flexibiliteit in de roosters. De vakbonden willen een gemiddeld 36-urige werkweek waarbij er ATV dagen ingeroosterd worden, terwijl de werkgevers deze werkverkorting willen toepassen in “rustige” tijden.

24 april: Informeel overleg tussen partijen levert geen resultaat op.

Goed overleg om Maasdam

Rotterdams Dagblad
1 mei 1968



• Stakers posten bij de ingang van de melkfabriek in Maasdam. „De poort is dicht en die blijft dicht.”

VOEDINGSBOND FNV
DE WITTE
MOTOR
STORING

VOEDINGSBOND FNV
DE WITTE
MOTOR
STORING

VOEDINGSBOND FNV
DE WITTE
MOTOR
STORING

VOEDINGSBOND FNV
DE WITTE
MOTOR
STORING

VOEDINGSBOND FNV
DE WITTE
MOTOR
STORING

VOEDINGSBOND FNV
DE WITTE
MOTOR
STORING

VOEDINGSBOND FNV
DE WITTE
MOTOR
STORING

Vakbonden gaan acties voorbereiden waarbij petjes, shirtjes en spandoeken gedrukt gaan worden.

Ook in Maasdam gaat men dan over tot het samenstellen van een management contact-groep (MCG) en wordt er een actiedraaiboek samengesteld met de bedrijfsledengroepen (BLG's) van FNV en CNV.

Enkele afspraken die partijen toen maakten zijn wel heel bijzonder en getuigen van een goede werkverhouding binnen Maasdam:

- 30 april is alle melk weg uit Maasdam omdat er een poortblokkade plaatsvindt waardoor er geen druppel melk meer in of uit kan;
- De kantine is beschikbaar voor zowel werkwilligen als stakers;
- Zorgsfeerhuizen (zieken- en verpleeghuizen) worden beleverd. Bij een tekort aan werkwillige chauffeurs zal de BLG stakende chauffeurs aanwijzen die deze melk gaan rijden;
- Er wordt gezorgd voor lunchpakketten voor MCG en BLG. Voor de stakers wordt soep en worst geregeld;
- De stakers zorgen voor een 24 uren telefoonbezetting van Melkunie Maasdam en de bewaking van de bedrijfspanden en het bedrijfsterrein.

En toen, 's avonds op Koninginnedag, werd de poort geblokkeerd en volgde de meerdaagse staking die werkwilligen en nog diep in de ziel gegrift zal staan. Wat deed dat zeer!

Op 2 mei verbood de rechter de stakingen tot en met 12 mei, waarna de 110 ton "rotte" melk afgevoerd werd en iedereen de schouders er weer onder zette om zo snel mogelijk weer de afnemers te kunnen bevoorraden.

... "Eind goed, al goed!"

Hiervoor werden in dat weekend zelfs extra diensten gedraaid en daarmee was de staking verleden tijd, want op 6 mei deden werkgevers een verbeterd aanbod naar de werknemersorganisaties, op basis waarvan er verder onderhandeld werd en na nog een informeel overleg tussen vakbonden en werkgevers op 16 mei 1986 er een principe CAO akkoord dat vakbonden positief konden voorleggen aan hun leden.



OP 1 JANUARI A.S. 2 UUR KORTER WERKEN

De medewerkers die volgens de CAO 1 werken bekomen, gaan vanaf 1 januari a.s. gemiddeld 2 uur per week korter werken. Dit staat in de nieuwe CAO. Vorige week vrijdag werden de werkgevers en de vakbonden het eens over de nieuwe CAO. Het is een CAO die twee jaar zal duren.

Twee de gemiddelde werkdag van gemiddeld 40 naar 38 uur te rugging, moeten de werknemers dat zelf betalen. Hiervoor leveren zij in twee jaar iets 6% prijsconcessie in. Nu er voor twee uur afgeeft, hoeft dat niet. De kosten die daaraan verbonden zijn, vervalt op zaterdagvergoeding zelf voor hun rekening. Voor de korter werken moeten de rooliers worden aangepast. De nieuwe CAO beperkt zich niet tot korter werken. De prijsconcessie blijft ook van kracht.

De nieuwe CAO wordt afgehandeld met het 8. Standaard

Als prijsafspraken door aandeeling toe geven staat in de onderzeggende prijsconcessie op 1 juli 1985. En vervolgens per 1 januari 1987, 1 juli 1987 en 1 januari 1988.

De nieuwe CAO gaat verder dan het op het houden van de koopkracht. Los van de onderzeggende gaat per 1 juli 1986 het loon met een half procent omhoog.

En op 1 april 1987 komt er weer een procent bij. Daarnaast ligt de onderzeggende die in december 1987 wordt betaald met een half procent. Voorts stijgen de minimum-beslagen voor ploegwerkers met 2%. Dit gebeurt per 1 januari 1987. Over de andere voorwaarden van de CAO leest u meer op pagina 4.

STAKINGSDREIGING WEGGENOMEN

Op 2 mei jl. legde de rechter in een kort geding de werkgeversorganisaties een verbod op en te staken. Tot 13 mei jl. gold een afkoelingsperiode. Op 14 mei jl. eindelijk de Raad van Bestuur van de Industriebond FNV en de Voedingsbond een telex waarin opnieuw stakingen werden aangekondigd in de bedrijven Deversing en Maasdam. In deze telex wezen zij het laatste bod van de werkgevers af. Om die redenen riepen zij hun leden in deze twee bedrijven op ingevende 20 mei naar de fabriek. Zover is het gelukkig niet gekomen. Informatie overleg tussen kleine delegaties van werkgevers- en werknemersorganisaties had tot resultaat dat op vrijdag 16 mei jl. de onderhandelingen werden hervat. Na enkele uren stemde men het nieuwe 33 mei een tweerjarige CAO, waarvan de inhoud aan de achterbanen ter beoordeling zal worden voorgelegd.

INHOUD

Medewerking Livon kerkten zielede op NCS-journaal (pag. 3)
Op 1 juli half procent meer
Een procent loon kost 300 gulden (pag. 4)
Dagboek meelagruenschillen in de ruvel (pag. 7)

melkunie
holland



56 Jaar dagvers zuivel transport 1948-2004

Maandag 12 juli 2004

Het is opvallend stil aan de Lageweg op het terrein van Campina Maasdam. Het lijkt wel zondag, dan heerst er ook altijd een ijzige stilte. Wat is er nu werkelijk aan de hand?

**... “De oude fabriek heeft zijn deuren
gesloten en de nieuwe fabriek is opgestart!”**

Dit betekent voor het gehele bedrijf maar zeker voor de transportafdeling een ingrijpende wijziging. Na een tijdperk van 56 jaar is de afvoer van dagverse melk en melkproducten direct naar de detailhandel, gestopt en produceert de nieuwe fabriek voorlopig desserts en speciaal producten. Deze producten worden in bulkladingen afgevoerd naar een distributiecentrum in Woerden. Het aantal voertuigbewegingen binnen het bedrijfsterrein is hiermee zo gereduceerd dat de stilte nu opvallend overheerst.

In vogelvlucht hieronder een beeld hoe “56 Jaar Dagverse Zuiveltransport” binnen ons bedrijf in Maasdam werkelijk is verlopen:

Periode 1948-1960:

In het begin is de heer Gerrit van der Linden gestart met één auto en één chauffeur. De chauffeur van het eerste uur was Piet Hollestein, een man die gedurende de oorlogsjaren, toen ook al in dienst bij de heer G. v.d. Linden, heldendaden verrichtte voor de ondergrondse verzetsstrijders. De onderneming groeide en dit leidde tot aanschaf van meerdere vrachtauto's en zo ontstond er een heuse expeditieafdeling. Deze expeditieafdeling werd geleid door Piet Groeneveld, een man, voor de buitenwereld met een ruwe bolster, maar voor de insiders, een man met een blanke pit. Het expeditiekantoor was heel erg klein en met goed fatsoen kon men er amper met twee personen zitten.

De 24 uren taak van deze afdeling was anders dan tegenwoordig en bestond dagelijks uit de volgende werkzaamheden:

- Het bezorgen van melk en melkproducten bij de melkslijters (tijdens de nacht en vroege morgenuren);



... alles samen



... chauffeur van het eerste uur!

- Ophalen van boerenmelk bij de boeren;
- Het afleveren van de gespoelde bussen bij de boeren;
- Het ophalen van lege flessen bij de melkslijters;
- De inkoop en transport van aanvullingsmelk.

Het bezorgen van melk en melkproducten bij de melkslijters:

Melk en melkproducten waren in de detailhandel alleen verkrijgbaar bij de melkslijters, op het platteland "melkboeren" genoemd. Er bestonden in die tijd nog geen supermarkten, maar melk en melkproducten werden wel verkocht in specifieke zuivelwinkels. Door de concurrentie van andere coöperaties werden hoge eisen gesteld aan de servicegraad.

De melkhandel had veel macht en de verleende service ging heel ver. De verpakkingen waren nog heel summier en de meeste liters melk en karnemelk werden los verkocht; dus in een pan of emmer van de consument. Daarbij was de wijdmondse hele en halve literfles actueel. De flessen hadden een zwaar ijzerkrat als omverpakking en papierverpakking bestond nog niet. Het transport van de producten naar de melkslijters/zuivelwinkels werd uitgevoerd met vrachtauto's met open laadbakken, waarop grote melktanks en kratten geladen konden worden. Van gekoeld vervoer was er in die tijd dus geen sprake alhoewel de melktanks wel waren geïsoleerd. Het afzetgebied van Maasdam bestond toentertijd uit de Hoeksche Waard en Rotterdam-Zuid, met een jaaromzet van ongeveer 10 miljoen liter melk. Een orderafdeling bestond er ook nog niet. De vrachtauto's gingen met geprognoseerde ladingen de melkboeren/zuivelwinkels af en kregen ter plekke de bestelling in handen. De orderpicking, zoals dit tegenwoordig wordt genoemd, werd dus vanaf de vrachtauto uitgevoerd. De afleverbon werd, na het lossen, in tweevoud met de hand geschreven. Het was voor de chauffeur enorm veel sjouwwerk en vele malen per afnemer moest hij de wagen op en af springen om alle producten handmatig te kunnen lossen.

... "De macht was groot en de service ging ver!"

Het assortiment bestond uit melk, karnemelk, karnemelkse pappen (gort en bloem), yoghurt en in een later stadium vanille- en chocoladevla. De losse melk en karnemelk werd vanuit de melktanks in bussen getapt met een inhoud van veertig liter. Vooral in de wintermaanden met vorstperiodes bracht dit een hoop ellende met zich mee omdat de kranen en ventielen regelmatig bevroren.



Ophalen van boerenmelk bij de boeren: Kwam de chauffeur op de fabriek, nadat hij een gebied melkslijters had bezorgd, dan werd de overgebleven voorraad van zijn lading en eventuele lege flessen geteld en gelost en moest hij zijn verkopen op het expeditiekantoor verantwoorden. Op de fles nauwkeurig moest zijn administratie kloppen. Daarna begon hij aan zijn volgende taak, namelijk het ophalen van de melk bij de boeren. Iedere fabriek had zijn eigen boeren, die dagelijks hun melk leverden om verwerkt te kunnen worden tot consumptiemelk of boter. Deze melk werd op de boerderij van de boer getapt in melkbussen met een inhoud van veertig liter en koel gehouden in een wel (een koele waterbron). Op een vast afgesproken tijdstip van de dag moesten de boeren hun melkbussen klaar zetten, op de dijk of bij de poort, voor het transport naar de fabriek. Per dag werd minimaal eenmaal de melk opgehaald en gedurende de zomermaanden tweemaal per dag.

... **“Het was zwaar werk!”**

Het afleveren van de gespoelde bussen bij de boeren:

Nadat de melk op de fabriek was afgeleverd werden de bussen direct gestort en gespoeld en weer geladen om ze terug te brengen bij de betreffende boeren. Iedere boer had zijn eigen levernummer, wat ook op iedere melkbus vermeld stond, zodat men op de fabriek precies kon afwegen hoeveel liter er geleverd was. Voor de chauffeurs was dit soort transport enorm zwaar; ze moesten per stop bussen met een inhoud van veertig liter melk vanaf de begane grond op een laadbak laden. Af en toe werden de bussen zelfs tweehoog opgesteld.

Het ophalen van lege flessen bij de melkslijters:

Gedurende de middaguren werden bij de meeste slijters/zuivelwinkels de lege flessen weer opgehaald. Deze ritten werden gereden omdat de meeste afnemers niet over een opslagruimte beschikten voor de opslag van hun lege flessen.

De inkoop en het transport van aanvullingsmelk:

Het bedrijf van Maasdam was ook belast met het inkopen van aanvullingsmelk en het vervoeren van die hoeveelheid melkplas. Die melk werd ingekocht bij de zuivelbond in Zutphen en Roermond; instanties die melk verhandelden vanuit allerlei kleine coöperaties uit de provincies Gelderland, Noord-Brabant en Limburg.



... zwaar werk



... vervoersvoorziening



... eerste oplegger



Deze coöperaties verwerkten hun melk niet tot melkproducten, maar roomden de melk af en verkochten de room en taptmelk aan de zuivelbond. Omdat Maasdam maar een vast aantal boeren had, was er voor de fabrieken van de Combinatie in Overschie en Naaldwijk niet altijd voldoende plas om alle producten te kunnen produceren. Dan kocht men melk bij. Het transport van die melkplas werd geregeld vanuit Maasdam.

Binnen de expeditieafdeling bezat Maasdam twee tankwagens, De tankwagens waren niet te vergelijken met het huidige materiaal, zoals ze op dit moment op onze wegen rijden. De tankwagens van die tijd waren vrachtauto's met aanhangwagens met open laadbakken, waarop losse tanks geplaatst werden. Aan het einde van zo'n rit werden de tanks er weer afgehaald en deed de wagen weer dienst voor het bezorgen van de slijters. Deze wagens waren dus multifunctioneel en ongeveer 20 uur per werkdag operationeel.

Tijdens de watersnood van 1953 hebben deze tankwagens in de Hoeksche Waard veel dienst gedaan om de bevolking te kunnen voorzien van drinkwater. Naast Piet Hollestein, de chauffeur van het eerste uur, werd het chauffeurskorps flink uitgebreid. Ook in die tijd had men wel eens een tekort aan chauffeurs door ziekte en of vakanties. De assistent van Piet Groeneveld kreeg in een dergelijke situatie eens de opdracht om zelf een vracht aanvullingsmelk te rijden. Hij gaf aan dat dit niet mogelijk was, omdat hij nog nooit met een grote aanhangwagen had gereden. Piet Groeneveld antwoordde: "dan neem je de bochten maar wat ruimer, dat ding komt vanzelf mee". In die tijd werden de zaken gewoon aangepakt en verder niet gezeurd.

... "Zaken pakte je aan en je zeurde niet!"

Periode 1960-1970:

Omzetgroei in Maasdam:

Gedurende deze Periode kwam de groei van het bedrijf in Maasdam langzamerhand op gang.

De toenmalige directeur, de heer G. v.d linden, had een vooruitziende blik en hij ging zich richten op overnamen van andere coöperaties. De Deltawerken speelde hem in de kaart, want Goeree - Overflakkee werd met De Hoeksche Waard verbonden en het fusietijdperk kon beginnen. Al heel snel werden "De Volharding" in Middelharnis en Nagtegaal in Oud-dorp door "De Combinatie" overgenomen.



... rechts op de foto: Piet Groeneveld



Tevens ging “De Combinatie” zich bezighouden met de productie en verkoop van limonade en werd de limonadefabriek van J. de Greef uit Rotterdam overgenomen. Er werd zelfs hiervoor een nieuwe fabriek in Maasdam gebouwd.

... “Er vloog een wagen met zeilenkap uit de bocht!”

Deze expansie had voor het transport ook grote gevolgen:

1. Het afzetgebied breidde zich uit naar de andere eilanden;
2. De vestigingen in Middelharnis en Ouddorp werden gesloten;
3. De afnemers op Goeree-Overflakkee werden rechtstreeks vanuit Maasdam bezorgd;
4. De afstanden werden hierdoor groter;
5. Door strengere eisen van de Keuringsdienst van Waren moesten de open wagens vervangen worden door gesloten wagens (transportkoeling was nog steeds niet verplicht en ook niet aan de orde);
6. De productie van het bedrijf van Maasdam had geen capaciteit genoeg om alle producten te produceren, dus moest het hoofdbedrijf in Overschie hierin assisteren;
7. Zodoende werd men ook met het zogenaamde intra-transport geconfronteerd;
8. Er werd een aparte transportafdeling voor de limonadefabriek opgericht;
9. Het aantal transportbewegingen naar en op het terrein groeide aanzienlijk;
10. Het onderhoud van het wagenpark kwam in eigen beheer;
11. De omzet groeide van 10 miljoen liter per jaar naar 37 miljoen liter;
12. Kruideniers mochten naast hun kruidenierswaren ook melk en melkproducten gaan verkopen.

Ondanks dat de verkeersintensiteit, in die jaren, nog niet zo groot was als in de huidige situatie, kreeg men door de oeververbindingen te maken met problemen in de infrastructuur. De Heinenoordtunnel was in die periode nog niet gebouwd en de Barendrechtse brug bracht de verbinding van de Hoeksche Waard en het eiland van IJselmonde tot stand. Deze verkeersader slibde dicht, er ontstonden toen ook al regelmatig files. Op een vroege maandagmorgen vloog er in de haakse bocht van de Barendrechtseweg een aanhanger met een zeilenkap en volgeladen met lege flessen uit de bocht. De hele lading schoot door het zeil en belandde in de sloot. Er ontstond een enorme verkeerschaos naar en vanaf Rotterdam.



... transportafdeling limonadefabriek



Alle flessen en kratten kwamen in de berm en in de sloot terecht. We kregen de opdracht van de politie dat alle glas tot op het laatste stukje opgeruimd moest worden. Dit was een enorme klus, die bijna niet uit te voeren was. Dus werden er een aantal mensen vanuit de fabriek met bakken en bezems gemobiliseerd. Er waren een man of tien bezig, toen er een ambtenaar van de Provinciale Waterstaat stopte en vroeg wat ze aan het doen waren? Ze hebben de betreffende ambtenaar tekst en uitleg gegeven en verteld wat de opdracht van de politie was. Zijn antwoord was, “ruim alleen de kratten op en laat de rest maar liggen. Volgende week gaan we deze bocht verruimen en de sloot dicht gooien”. Milieuproblemen waren toen nog niet aan de orde en deze boodschap was dan ook niet tegen dovenmansoren gezegd. Na het opruimen van de kratten is iedereen als een haas vertrokken.

Ook de barre winter van 1962-1963 ligt nog op het netvlies. Door hevige sneeuwstormen en strenge vorst bleven er een aantal wagens onderweg steken op onbegaanbare wegen en was het bijna niet mogelijk om de afnemers te bevoorraden. Doordat kruideniers vergunning kregen om ook melk en melkproducten in hun assortiment op te nemen, deed dit veel inbreuk op het bestaansrecht van de melkhandel. De omzet en de macht van de melkhandel brokkelden af, terwijl er vele kruidenierwinkels, als vaste afnemers, toegevoegd werden.

... “Milieuproblemen waren er toen niet!”

De concurrentie tussen een aantal coöperaties was al groot, maar werd toen nog veel groter. Door het sluiten van de bedrijven in Middelharnis en Ouddorp werden we toen al geconfronteerd met het overplaatsen van personeel. Dit betekende een integratie van een groot aantal dialecten, waarbij het wel eens moeilijk was om iedereen te verstaan. Vooral als bepaalde emoties hoog opliepen.

De overgang van open naar gesloten laadbakken was een vooruitgang. Voor de buitenwereld waren dit mooie combinaties met duidelijke reclamelogo's er op geschilderd. De inzet van Piet Groeneveld was dat het wagenpark er keurig netjes uitzag en ook bedrijfszeker kon rijden. Dankzij een inmiddels eigen ingerichte onderhoudsgarage kon aan die doelstelling voldaan worden.



... Goeree



... en Overflakkee



Alle voorkomende werkzaamheden werden uitgevoerd, zelfs het spuiten van cabine's en laadbakken. Binnen de organisatie van de limonadefabriek van v/h J. de Greef werd een aparte transportorganisatie opgericht, die zich uitsluitend bezighield met het transport van limonade. Het afnemersbestand bevond zich door geheel Nederland en ook in deze bedrijfstak moest veel handmatig werk worden verricht.

... “de limonadefabriek werd gesloten!”

Periode 1970-1990:

De “CMC”, inmiddels de grootste aandeelhouder van “De Combinatie” nam het aandelenpakket over van “De Nederlandse Melkunie”. Dit betekende het verdwijnen van “De Combinatie” en integratie binnen het “CMC Melkunie” concern. Dit had voor het bedrijf in Maasdam een behoorlijke impact maar zorgde wel voor nog meer groei.

Voor de transportorganisatie was deze periode een revolutionair tijdperk en had onderstaande gevolgen:

- Totale uitbreiding van de transportorganisatie, zowel in materiaal, werkwijze, als op afzetgebied;
- in de zeventiger jaren werden de bedrijven op de Persoonsdam en de “Coöperatie de Vooruitgang” in Rotterdam, Melkunie Zuidland en Zierikzee gesloten en geïntegreerd binnen het bedrijf in Maasdam;
- Tevens kreeg men een aantal depots in Dordrecht, Papendrecht, Zwijndrecht, Hardinxveld, Sliedrecht met volledige manbezettingen binnen onze transportorganisatie;
- De overgang van de melkbussen naar de rijdende melkontvangsten;
- In 1976 een totale reorganisatie van het transportsysteem. Het conventionele transport werd vervangen door het container transport:
- Het gehele wagenpark werd vervangen door nieuwe wagens met laadkleppen en transportkoeling;
- De limonadefabriek werd weer gesloten;
- In 1977 werd de inmiddels flink uitgebreide orderafdeling geautomatiseerd d.m.v. een computer;
- Piet Groeneveld verliet de onderneming en gaf de leiding over aan zijn assistent;



... vele jaren het transportkantoor



- In 1977 werd het bedrijf in Heusden gesloten en ook geïntegreerd binnen Maasdam;
- In 1986 werd het zuivelbedrijf “De Graafstroom” uit Bleskensgraaf overgenomen en de dagverse consumptiemelk in Maasdam ondergebracht;
- De fusie tussen Melkunie Holland en Campina, die leidde tot Campina Melkunie.

Dit was een revolutionaire periode. Niet alleen van enorme groei door de vele bedrijfssluitingen, maar daarnaast werden we ook geconfronteerd met radicale wijzigingen van de transportsystemen. Het expeditiekantoor, waar we inmiddels uitgegroeid waren werd vervangen door een stacaravan. Op het werk kregen we een “vakantiegevoel”. Het leveren van de melk door de boeren in melkbussen werd gewijzigd door het aanschaffen van de rijdende melkontvangsten. Dit betekende dat vervoerders in deze tak van transport gedwongen werden te stoppen en over moesten schakelen op het nieuwe systeem. Iedere locatie verloor hiermee ook zijn vaste aantal boeren en de totale plasverdeling kwam in handen van de divisie V&T terecht. We kregen te maken met een groot aantal depots in eerder genoemde plaatsen. In deze depots kwam de melkhandel de producten dagelijks een aantal malen per dag zelf afhalen. Iedere dag werden de depots weer in bulk bevoorrad vanuit Maasdam. In de loop van die jaren zijn al de depots successievelijk gesloten en werden alle afnemers rechtstreeks vanuit Maasdam bezorgd. Het conventionele transport voor het afleveren van melk en melkproducten veranderde ook heel revolutionair. Het afleveren van losse melk en of karnemelk was in de afgelopen jaren al afgeschaft en de verpakkingsvormen waren inmiddels ook al drastisch gewijzigd.

... “We kregen een vakantiegevoel!”

De plastickrat had inmiddels de IJzerenkrat vervangen. De kratcontainer deed zijn intrede en dat betekende dat het gehele wagenpark vervangen moest worden door nieuwe wagens met geïsoleerde laadbakken, laadkleppen en koelunits. Door al deze wijzigingen kwam er met de omzet vanuit andere bedrijven ook een aantal vervoerders mee o.a. fa. Quist, Jan van Die, Chris Bosse, Wim de Geer. De koelcel moest worden uitgebreid om de orderpicking binnen het bedrijf uit te kunnen voeren en het aantal medewerkers nam hierdoor flink toe. De orderpicking gebeurde onder koude omstandigheden in de cel ($\pm 5^{\circ}\text{C}$) Het vervoer werd “externe distributie” genoemd en de orderpicking werd “interne distributie”.



... over wegen en dijken

Met werk voor de chauffeur veranderde door deze wijziging ook heftig, want in plaats van de orders onderweg uit te zoeken, bracht men nu de order kant en klaar, in kratcontainers, bij de afnemers.

... “80 miljoen liter omzet per jaar!”

Een paar jaar later kwam ook de roll-in container op de markt, hetgeen het werk in de koelcel wat verlichtte. In 1977 kregen we binnen het transport ook te maken met de computer. De Data-General werd aangeschaft om de order entry te automatiseren. Dit project werd ingevoerd toen Piet Groeneveld zijn functie neerlegde en met vervroegd pensioen (op eigen kosten) ging. Hij had jaren van de daken geschreeuwd, dat men eens een machine uit moesten vinden, waar alle bestellingen ingegooid konden worden, zodat de afleverbonnen er panklaar uit zouden rollen en waarbij er geen reken- en of telwerk meer nodig zou zijn. En juist toen de tijd hier rijp voor was, zag hij die hele automatisering niet zitten en gaf op 1 mei 1984 de leiding van het transport over aan zijn assistent. De Data-General was de voorloper van de RS 6000 en SAP, en was vooral in die beginfase een enorme sprong vooruit.

De bonnen worden bedrukt i.p.v. met de hand geschreven en alle lijsten werden automatisch geteld. Door deze nieuwe ontwikkeling verhuisde het transportbureau vanuit de Caravan naar het grote kantoor en werd er tevens een orderacceptatie ingericht. De limonade-fabriek was inmiddels al weer gesloten vanwege de enorme concurrentie in die branche. De leiding van het transport en enkele chauffeurs kwamen over naar Melkunie. In 1977 werd Melkunie Heusden, gelegen in Het land van Heusden en Altena, gesloten en ook bij Maasdam ingelijfd en in 1986 volgde de consumptiemelkafdeling van “De Groafstroom” uit Bleskensgraaf dezelfde stap. Vele chauffeurs en fabrieksmedewerkers kwamen Maasdam versterken. Door al deze wijzigingen was Maasdam uitgegroeid naar 80 miljoen liter omzet.

Periode 1990-2004:

Per 1 januari 1990 kwam de fusie tussen melkunie Holland en Campina tot stand. De nieuwe naam werd “Campina Melkunie”. Ook deze fusie bracht weer de nodige veranderingen met zich mee o.a.:

- Een groot aantal bedrijven ging dicht in het kader van R'92;
- Een scheiding tussen de interne- en externe distributie;

Maasdam eerste bedrijf met nieuwe mini-computer



De nieuwe mini-computer van IBM wordt gebruikt in de Maasdam. De eerste mini-computer wordt gebruikt in de Maasdam.

De consumptiemelkbedrijven zullen met een nieuwe mini-computer worden uitgerust. De eerste komt in Maasdam. Dan volgt Spaanse Polder. Na ervaringen in deze twee bedrijven en na meer studie moet blijken of de andere consumptiemelkbedrijven er ook elk een krijgen of dat een combinatie mogelijk is.

De mini-computers zijn in de eerste plaats bedoeld, om de huidige apparatuur voor de orderacceptatie te vervangen. Maar in de toekomst zijn deze mini-computers in de consumptiemelkbedrijven voor meer doeleinden te benutten.

De mini-computers gaan meer mogelijkheden bieden. Daarom is een projectgroep, met enkele werkgroepen aan het werk gezet, om dit allemaal goed voor te bereiden en uit te zoeken. De heer H. Nieboer heeft distributie van TIG is voorzitter van de projectgroep. Hierin worden we naar de plannen.

Wie nu generatie van uitsluit

Nieboer: Ongeveer 7 jaar geleden is de eerste stap van automatische administratie van orderacceptatie gezet. Er kwam beeldbuis en ingetrukt printuur op de orderacceptatie van consumptiemelkbedrijven. Daardoor verviel het schrijven van bomen. In die tijd is bewaard gekozen voor apparatuur met beperkte mogelijkheden. De ge-

mini-computer, systeem 534 van IBM. Vergelijken met de huidige apparatuur is de capaciteit van het geheugen kleiner. Verder bevat de nieuwe computer meer functies. Bovendien zijn er mogelijkheden de mini-computer uit te bouwen als daar in de toekomst behoefte aan is. De manier van werken voor het accepteren van orders blijft ongeveer hetzelfde. Nu is wel de oneigen verbinding met de centrale computer van CIMU. Hierdoor is de mini-computer via de telefoon rechtstreeks gekoppeld. Het werken met magneetbanden (tapes, discettes), die links naar CIMU moeten, vervalt.

programma's van Campina

De mini-computers volgen geheel nieuwe programma's. Om daaraan te komen heb je twee mogelijkheden: zelf ontwerpen of van iemand kopen. Er is voor het laatst gekozen. De heer Nieboer vertelde ons, dat de programmatuur, waarmee Campina werkt, voor ons ook geschikt is. Besloten is dit aan te kopen. Wel moet het nog

ingezien aan de Melknieuws lokale worden aangepast.

telektransit

Wat kan je nu nog meer met de mini-computer 534A. Dan alleen orderacceptatie? Nieboer: Het is bijvoorbeeld mogelijk voor voorspellende en controlerende van de mini-computer te benutten. Zover is het ontwerp nog niet. Wel zijn er werkgroepen over bezig. Je kunt ook denken aan een beeldbuis bij de goedereventering van de gegevens worden ingevoerd. Onze studies moeten ook nog uitwijzen of elk consumptiemelkbedrijf een mini-computer krijgt, dan wel dat twee bedrijven er samen één krijgen.

De eerste mini-computer zal voor de orderacceptatie eind september in het bedrijf Maasdam operationeel zijn. Verder zullen eerst uitgewerkte testprogramma's worden gedraaid.

RvdW

De nieuwe mini-computer van IBM wordt gebruikt in de Maasdam.



ders, die telefonisch en schriftelijk binnenkomen, worden ingetrukt en zijn zichtbaar op een beeldbuis. Daarna spult hij de orderbinnen uit en alle papieren die nodig zijn om de order uit te voeren. Deze gegevens komen bovendien op een magneetband. Dit magneetband bevat CIMU om de centrale computer de lecturen te laten zien. Technische en economische deze apparatuur aan verandering toe. Voor de technische. Hiermee komt een eind aan het eerste generatie-typer van de automatische orderacceptatie.

mogelijkheid tot uitbouw

De heer Nieboer vertelde ons dat op basis van vooronderzoek nu besloten is voor een

- Het sluiten van de garagewerkplaatsen;
- De oprichting van Zutrans;
- De overname van Menken van Grieken;
- De overgang van het rechtstreekse zendingen transport naar het DC-transport;
- Sluiting van de DC functie dagvers in Maasdam.

Door deze fusie lag Maasdam binnen het afzetgebied van Campina Melkunie, geografisch goed. Tijdens de Roallocatie '92 gingen een vijftal bedrijven dicht, waardoor Maasdam nog meer groeide. Het distributiecentrum in Middelburg en de dependance in Breda werden gesloten en bij Maasdam gevoegd, zodat toen bijna geheel Zeeland en Zuidwest Brabant binnen het werkgebied van Maasdam kwamen te liggen.

Dit betekende, opnieuw, uitbreiding van het chauffeurskorps met Zeeuwsche- en Brabantse chauffeurs. In 1992 volgde er een reorganisatie binnen de transportafdeling. De externe distributie (chauffeurs en wagenpark) uit alle dagvers locaties werd losgekoppeld vanuit de lokale organisaties en kwam onder de dagelijkse leiding van H. Nieboer te vallen. Het gehele werkgebied werd verdeeld in drie regio's. Onder elke regio vielen een aantal locaties, die geleid werden door een regiomanager.

Tot op dit moment had bijna iedere locatie een eigen garage om het onderhoud van het wagenpark uit te kunnen voeren. De garage in Maasdam heeft altijd heel goed bekend gestaan, omtrent de wijze waarop het wagenpark, zowel technisch als uiterlijk, werd onderhouden. De concernleiding besloot echter om deze werkzaamheden uit te gaan besteden en alle garageorganisaties te sluiten. Dit had, zowel voor de betrokken monteurs, als voor de chauffeurs een behoorlijke impact.

... “de nieuwe naam Campina Melkunie!”

Eind 1993 en in de loop van 1994 kwamen alle transportorganisaties binnen ons concern in zwaar weer te zitten. De uurlonen van de chauffeurs tussen het eigenvervoer en het uitbesteed vervoer waren in de loop der jaren zo uit elkaar gegroeid dat in feite onze eigen chauffeurs voor de onderneming veel te duur werden. Tevens had Albert Heijn aangekondigd de zuiveldistributie naar hun filialen zelf uit te gaan voeren. Dit betekende voor onze divisie per dag een vermindering van ongeveer 600 afleveradressen en ook een dreigend overschot van chauffeurs.



... de koelcel

... heet nu interne distributie



Na maanden onderhandelen met ondernemingsraad en vakbonden werd besloten een aparte transportorganisatie op te richten, waarin de chauffeurs onder de CAO Beroepsgoederenvervoer kwamen te vallen. De betrokken chauffeurs mochten kiezen, of ontslag nemen bij Campina Melkunie of in dienst te blijven maar dan wel in de andere CAO. Voor alle betrokkenen was het enorm ingrijpend; ze moesten een juiste keuze maken. U kunt begrijpen dat dit in sommige gevallen met veel emoties gepaard ging.

... “Er heerst een opvallende stilte!”

Dit alles leidde er toe dat op 1 februari 1995 een nieuwe transportorganisatie werd opgericht onder de naam “Zutrans” (Zuivel Transport) Vooral in de beginfase was het wennen aan deze nieuwe constructie en bracht dit weleens de nodige spanningen met zich mee. Inmiddels is de organisatie van Zutrans uitgegroeid naar één der grootste transportorganisaties van Nederland. In 1998 werd het zuivelbedrijf “Menken van Grieken” overgenomen. Daar hun afnemers tussen het afzetgebied van Maasdam genesteld zaten, moest op een snelle wijze ritten in Zeeland overgenomen worden.

Dit betekende dat door deze verschuivingen nu alle afnemers in geheel Zeeland vanuit Maasdam geleverd werden. In december 1999 werd het bedrijf van Menken van Grieken helemaal gesloten en had Maasdam er weer ruim 12.5 miljoen liter bij. De totale afzet was inmiddels gegroeid naar 154 miljoen liter per jaar. De trend van Albert Heijn om de zuivelleveranties naar hun filialen over hun eigen distributiecentra te laten lopen, werd de laatste jaren ook gevolgd door ander retailers. Dit betekent minder transport vanuit de locaties naar winkels etc en meer transport in grotere volumes naar de distributiecentra.

Door de bouw van “Nieuw Maasdam” waarin uitsluitend desserts en speciaal producten worden geproduceerd en de afname van rechtstreekse zendingen naar zuivelwinkels/ supermarkten heeft de onderneming in mei 2004 moeten besluiten om de distributie van dagversproducten vanuit Maasdam te verplaatsen naar de locaties in Heiloo, Rotterdam en Eindhoven. Dit had tot gevolg dat het tijdperk van “56 jaar Dagverse Zuiveltransport” op 10 juli 2004 werd afgesloten. Daar er voor het nieuwe bedrijf een totaal andere taak is weggelegd heerst er nu zo’n opvallende stilte.....



*... van eigen vervoer
tot Zutrans,
dezelfde chauffeurs in
een andere CAO!*





rechts: Coes in 't Veld



Waarom een nieuwe fabriek in Maasdam?

Om de productiestructuur van Campina Nederland te optimaliseren moest de winstgevendheid en de concurrentiepositie van de onderneming versterkt worden. Teneinde dat te bereiken werd het plan “integrale productie strategie” ontwikkeld. In dit plan bood het bedrijf Maasdam als enig bedrijf binnen Campina Nederland, zowel qua ligging als omgeving, de mogelijkheden voor de benodigde toekomstige, groei.

... “Nieuw Maasdam desserts en speciaal producten!”

De eerste stap was de goedkeuring voor *Nieuw Maasdam*, fase 1, in januari 2001. Naast de reeds in gebruik zijnde oppervlakte van 7.2 hectare, werd 4.5 hectare aansluitende grond aangekocht, zodat 11,7 hectare grond ter beschikking kwam. Het nieuw te bouwen bedrijf werd door de keuzes bij het ontwerp, de lay-out en inrichting, ingesteld op de mogelijkheden van voortdurende innovaties van zowel processen, producten, als verpakkingen. De gebouwen zijn modulair van opzet; dat wil zeggen dat er verdere uitbreidingen plaats kunnen vinden, zonder afbreuk te doen aan de logica van opzet en inrichting van het bedrijf. Bij innovaties en nieuwe producten is hierdoor een kortere “time-to-market” mogelijk.

De gesprekken met de provinciale- en gemeentelijke overheden werden opgestart. De “buren” werden ingelicht en vervolgens regelmatig op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen. Het Hoeksche Waard Landschap werd betrokken bij de vraag “hoe worden de fabriek en het terrein op een goede manier ingepast in het polderlandschap”. De eerste stap was om de overplaatsing te realiseren van de productie van Mona-zuur. In het nieuwe vullokaal werd ruimte gecreëerd voor 5 vullijnen voor Mona-zuur en een reserveplaats. Daarnaast is er voldoende ruimte beschikbaar om in de toekomst nog 8 vullijnen uit andere locaties te plaatsen. Hiermee is de omvang van het vullokaal en de productbereiding zodanig, dat een mogelijk toekomstige integratie van de huidige activiteiten van Hilversum, zonder grote bouwkundige investeringen kan worden gerealiseerd.

dinsdag
31 juli 2004

Hoeksche Waard

'Berlijnse muur' voor Maasdam Politiek schrikt van afmetingen nieuw gebouw Melkunie

Maasdam is een unieke gebouwen van de Melkunie in Maasdam wordt 21 meter lang over een lengte van 118 meter. Dat bevestigt architect J. Stam van Rotterdam. De politieke partijen in het dorp gingen er toe voor niet verslindt dat op slechts enkele decimeters de hoogte wordt gehaald. Ze zijn verontwaardigd over de werkwijze afmetingen.

De bouw van Berlijnse muur voor Maasdam, ook bekend als de muur van de Poel, Volgers van het dorp van politieke partijen. Maar een betonnen betonnen. Alleen gemaakt tegen het gebouw te zijn. Nu zijn er nog 21 meter hoog te worden. We willen Maasdam het verontwaardigd van de werkwijze afmetingen van de Melkunie. Het gebouw is hoog, maar een heel ander is groot bouwen.

De gemeenteraad heeft enkele maanden terug het al ingetrokken dat de Melkunie gemeenteraad voor de uitbreiding van de melkfabriek. Alleen (Overstap) de Melkunie heeft toe te geven. De verdragen afbreken van het nieuwe gebouw bouwen, maar een heel ander is groot bouwen. De Melkunie heeft toe te geven dat de Melkunie gemeenteraad voor de uitbreiding van de melkfabriek. Alleen (Overstap) de Melkunie heeft toe te geven. De verdragen afbreken van het nieuwe gebouw bouwen, maar een heel ander is groot bouwen.

Waarop het politiek
Maasdam vaak het resultaat dat nu te zien is dat de Melkunie



De Melkunie Maasdam heeft een ideebus voor de nieuwbouw van de fabriek. Volgens de huidige plannen wordt het gebouw 21 meter hoog over een breedte van honderd meter, tot achter van de politiek in Maasdam, een heel andere

de Melkunie gemeenteraad voor de uitbreiding van de melkfabriek. Alleen (Overstap) de Melkunie heeft toe te geven. De verdragen afbreken van het nieuwe gebouw bouwen, maar een heel ander is groot bouwen.

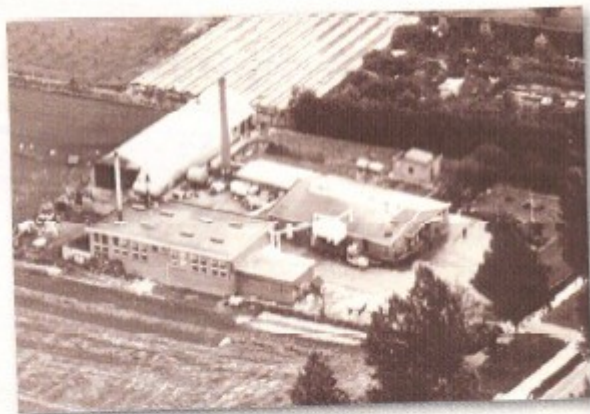
Maasdam is een unieke gebouwen van de Melkunie in Maasdam wordt 21 meter lang over een lengte van 118 meter. Dat bevestigt architect J. Stam van Rotterdam.

De Melkunie gemeenteraad voor de uitbreiding van de melkfabriek. Alleen (Overstap) de Melkunie heeft toe te geven. De verdragen afbreken van het nieuwe gebouw bouwen, maar een heel ander is groot bouwen.

De Melkunie gemeenteraad voor de uitbreiding van de melkfabriek. Alleen (Overstap) de Melkunie heeft toe te geven. De verdragen afbreken van het nieuwe gebouw bouwen, maar een heel ander is groot bouwen.

... de gesprekken met gemeente en provincie werden opgestart





Geruchten over sluiting melkfabriek

BINNENMAAS - Tijdens de raadsvergadering van de gemeente Binnenmaas, afgelopen dinsdag, deed H. L. S. Luitjes van de Partij van de Arbeid mee, dat zijn fractie op de hoogte was gebracht van plannen om de melkfabriek in Maasdam te sluiten.

„Mochten de geruchten waar zijn en de plannen worden uitgevoerd, dan is dat een regelrechte zang voor de werkloosheid in Binnenmaas”, aldus Luitjes. De Partij van de Arbeid probeert daarom het contact op te nemen met de Melkunie om na te gaan of die plannen inderdaad bestaan en alles in het werk te stellen om eventuele sluiting te voorkomen.

Het college bleek niet op de hoogte te zijn maar heeft toe de nodige stappen te zullen ondernemen.

Ontkend

Door onze redactie werd na-



■ Gaat melkfabriek Maasdam dicht?

vraag gedaan bij de fabriek in Maasdam, waar een sluiting voor de komende jaren werd ontkend. Wel benaakt de beslissing, die hangt over een termijn van tien of twaalf jaar, waarin over een zo efficiënt mogelijke bedrijfsvoering bin-

den de Melkunie Nederland gesproken wordt.

In één van die studies wordt de fabriek in Maasdam wel genoemd, aldus ons woordvoerder maar meer dan dat vooralsnog niet.

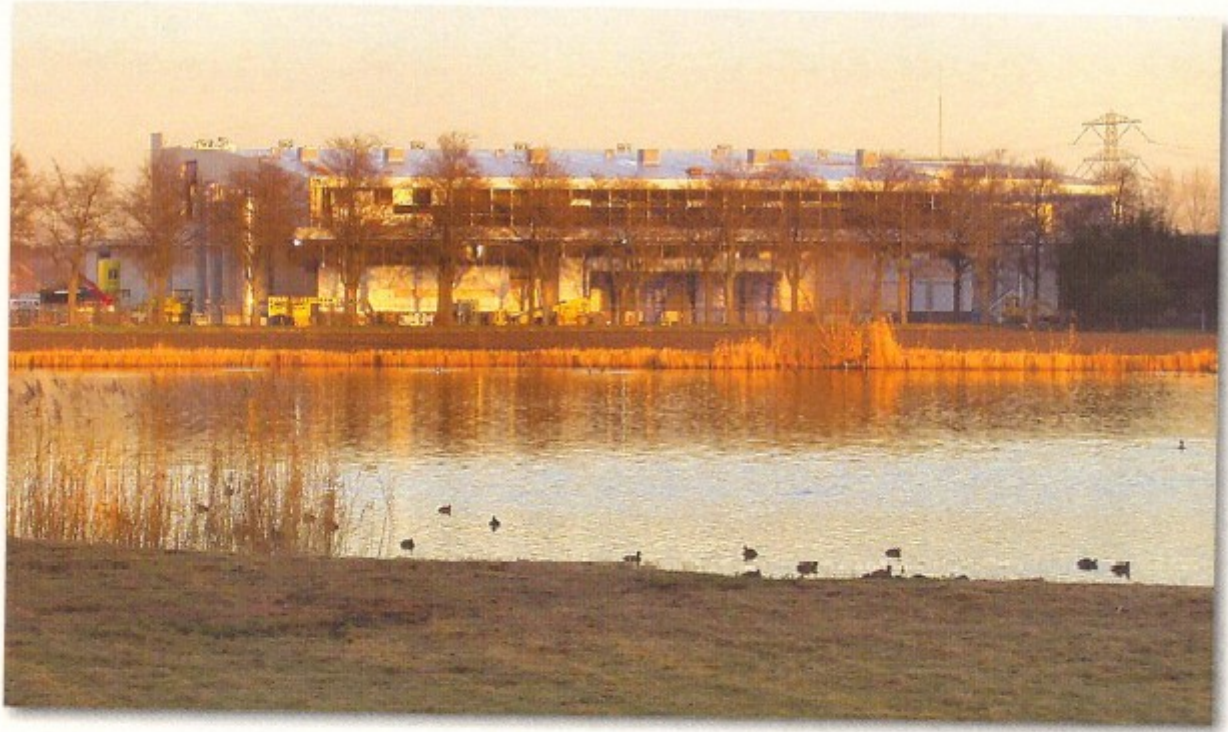


... van oud naar nieuw



... de nieuwe fabriek in 2004





Hoe het ooit begonnen is...

Dit gedenkboekje is ontstaan uit de gedachte dat het leuk en zinvol is sommige zaken voor het nageslacht vast te leggen. Een gewoon woonhuis in de dertiger jaren, groeide uit tot de trotse fabriek zoals u hem kunt zien staan in het Hoeksche Waardse landschap bij het groene dorp Maasdam. Wat speelde zich in die tussentijd af? Wie hebben hier plannen en beleid gemaakt bepaalde visies gehad en waarom in Maasdam.....

Een team van enthousiaste medewerkers van Campina Maasdam, heeft de bouw van de nieuwe fabriek aangegrepen om de archieven in te duiken, mensen te interviewen, foto's bij elkaar te zoeken. Het resultaat: een historisch en uniek document! Wij zijn ons er van bewust lang niet volledig geweest te zijn. Wij willen allen die ons geholpen hebben bij het speurwerk naar, zowel verhalen als foto's, van harte bedanken. Zonder deze bijdragen zou dit alles niet mogelijk geweest zijn. Wij wensen u veel leesplezier en wellicht herkent u nog enkele van hen die in dit boek aan u verschijnen.....

